

ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ
ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

The Influences Risk Management on Performance Measured
by Balanced Scorecard of Savings Cooperatives in Thailand

ปวีณา ลมูลศรี

Paweena Lamulsri

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา บัณฑิตมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ
ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย
The Influences Risk Management on Performance Measured
by Balanced Scorecard of Savings Cooperatives in Thailand

ปวีณา ลมุลศรี
Paweena Lamulsri

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา บัณฑิตมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University
2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย
ผู้เขียน นางสาวปวีณา ลมุลศรี
สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

.....ประธานกรรมการ
(ดร. ศิรดา นवलประดิษฐ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

.....กรรมการ
(ดร. มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟาร์รุ่งสาข)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วน
ช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นางสาวปวีณา ลมุลศรี)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้ถูก
ใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวปวีณา ลมุลศรี)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย
ผู้เขียน	นางสาวปวีณา ลมุลศรี
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 300 แห่ง โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณในการทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษา พบว่า การจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายใน (COSO ERM) ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านสารสนเทศและการสื่อสารและการติดตามประเมินผล ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ ส่วนด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ ด้านการตอบสนองความเสี่ยง และด้านกิจกรรมการควบคุม ไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

Thesis Title	The Influences Risk Management on Performance measured by Balanced Scorecard of Savings Cooperatives in Thailand.
Author	Miss Paweena Lamulsri
Major Program	Accountancy
Academic Year	2018

ABSTRACT

This study aimed to examine the level of risk management on savings cooperatives and the influence of risk management on performance measured by balanced scorecard of savings cooperatives in Thailand. The questionnaires were used to collect data from 300 savings cooperatives as a sample. The descriptive statistics such as frequency , percentage and standard deviation were used to analysis. Moreover , the multiple regression analysis was used to test the hypotheses of this study. The results of this study showed that the risk management based on internal controls (COSO ERM) within enterprise environment , risk assessment , and information and communication , and monitoring and evaluation have positive impact on performance. In contrast , purpose identification , event indicator , risk response , and control activities have not effect on performance measured by balanced scorecard.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จลุล่วงไปได้หากปราศจากความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดี ลิ้มอุสันโน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ให้คำปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธ์ และดร.ศิริดา นवलประดิษฐ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจ ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการทำงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคน M.Acc 6 ทุกคน ที่ใช้เวลาในการเรียนร่วมกัน เป็นกำลังใจ คอยให้คำแนะนำต่าง ๆ ตลอดการเรียนในหลักสูตรนี้ รวมถึงขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน และทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ คุณแม่ น้อง และญาติ ๆ ทุกท่านที่เป็นกำลังใจเสมอมา และสุดท้ายขอขอบคุณตัวเองถึงแม้จะท้อไปบ้างแต่ก็ลุกขึ้นฝ่าฟันอุปสรรคจนสำเร็จ

ปวีณา ลมุลศรี

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	(5)
Abstract.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญ.....	(8)
รายการตาราง.....	(11)
รายการภาพประกอบ.....	(14)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามในการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 ขอบเขตการวิจัย	4
1.7 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	5
1.8 นิยามศัพท์	6

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์.....	7
2.2 ทฤษฎี แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	10
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
2.4 การพัฒนาสมมติฐาน	32
2.5 กรอบแนวคิด	42
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	46
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	51
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ออมทรัพย์.....	51
ส่วนที่ 2 ทดสอบการวิเคราะห์ของการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายใน และผลการดำเนินงาน	52
ส่วนที่ 3 ทดสอบความการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของผลกระทบของการจัดการความเสี่ยง ที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย	65

สารบัญ(ต่อ)

ส่วนที่ 4 ทดสอบการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย	68
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	74
5.1 สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา.....	75
5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	80
5.3 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	81
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก ก	87
ภาคผนวก ข	97
ประวัติผู้เขียน	99

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	แสดงข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย.....	52
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เป็นรายชื่อ	53
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นรายชื่อ.....	54
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ เป็นรายชื่อ.....	55
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการประเมินความเสี่ยง เป็นรายชื่อ.....	56
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการตอบสนองความเสี่ยง เป็นรายชื่อ.....	57
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการกิจกรรมควบคุม เป็นรายชื่อ.....	58

รายการตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.8	<p>แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง</p> <p>(COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย</p> <p>ด้านการสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นรายชื่อ.....</p>	59
4.9	<p>แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง</p> <p>(COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย</p> <p>ด้านการติดตามประเมินผล เป็นรายชื่อ.....</p>	60
4.10	<p>แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการดำเนินงาน</p> <p>เชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านการเงิน เป็นรายชื่อ.....</p>	61
4.11	<p>แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการดำเนินงาน</p> <p>เชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านลูกค้า เป็นรายชื่อ.....</p>	62
4.12	<p>แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการดำเนินงาน</p> <p>เชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านกระบวนการภายใน</p> <p>เป็นรายชื่อ.....</p>	63
4.13	<p>แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการดำเนินงาน</p> <p>เชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านการเจริญเติบโต</p> <p>เป็นรายชื่อ.....</p>	64

รายการตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.14 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation).....	67
4.15 แสดงการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของผลกระทบของการจัดการความเสี่ยง ที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย.....	69
4.16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	72

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงภาวะผู้นำที่ดีมีปัจจัย 2 อย่าง คือ คน (People) และผลผลิต (Product).....	12
2 มุมมองทั้ง 4 ด้านของ Balanced Scorecard.....	15
3 แผนภาพแนวทางการบริหารความเสี่ยงตามหลัก COSO ERM.....	22
4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	42

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่ประชาชนกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น โดยไม่สามารถหารายได้เพียงพอกับรายจ่าย จึงทำให้ต้องกู้ยืมเงินจากนายทุนซึ่งคิดดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ก่อให้เกิดหนี้สินภาระผูกพัน สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและครอบครัว จึงเกิดการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการรวมกลุ่มจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของปัญหาต่าง ๆ โดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกของสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นถือเป็นเครื่องมือและกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ มีการจัดตั้งเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2545) โดยแผนการพัฒนาประเทศฉบับที่ผ่านมา มุ่งเน้นการพัฒนาอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้เปลี่ยนวิถีชีวิตของผู้คนอย่างรวดเร็ว จนไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ จนทำให้เกิดการกู้ยืมหนี้สิน เกิดช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยกับคนจน และนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจที่สมาชิกร่วมกันเป็นเจ้าของ ประกอบการทำธุรกรรมทางการเงิน และมีบทบาทสูงในการเข้าถึงการเงินของประชาชน เป็นหนึ่งในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด การออม โดยมีบริการทางการเงินประเภท เงินฝากทั้งแบบเงินฝากประจำ และเงินฝากออมทรัพย์ รวมถึงการให้เงินกู้แก่สมาชิก และจากรายงานผลการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2560: ออนไลน์) ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2551 ถึง ปี พ.ศ. 2560 ระยะเวลา 10 ปี กำไรสุทธิ(ล้านบาท) ในแต่ละปีดังนี้ 31,399.66, 35,204.93, 38,454.29, 43,498.64, 47,759.64, 53,898.73, 60,254.23, 65,292.86, 71,091.84, 78,196.43 ตามลำดับ ถึงแม้ว่ากำไรสุทธินั้นจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และลูกหนี้เงินกู้ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ยังมีอยู่มาก ทั้งในเรื่องการบริการ ดำเนินธุรกิจ การให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิก และในสถานการณ์เศรษฐกิจที่มีความผันผวนอยู่มาก สหกรณ์ต้องประสบปัญหา เช่น ปัญหาการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์เข้ามาแทรกแซง เช่น ธนาคารปล่อยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราที่ต่ำ ปัญหาอัตราการลาออกของสมาชิก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ และเพื่อป้องกันการสูญเสียจากการดำเนินงานต่างๆ เช่น เงินสดขาดบัญชี สินค้าขาดบัญชี ลูกหนี้มียอดค้างชำระที่ยาวนาน รวมถึงข้อผิดพลาดต่าง ๆ ในการทำงาน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่เป็น

ค่าใช้จ่าย ทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดน้อยลง ส่งผลกระทบต่อการทำงานทุกด้าน และส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน โดยที่ปัญหาส่วนใหญ่ นั้น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการดำเนินธุรกิจที่ไม่โปร่งใส ขาดการจัดการความเสี่ยง ยกตัวอย่าง เช่น กรณีของสหกรณ์ยูเนียนคลองจัน สมาชิกของสหกรณ์ไม่สามารถถอนเงินของตนเองได้ ซึ่งเกิดจากการยักยอกเงินของประชาชนที่เป็นสมาชิก อันเนื่องมาจากการทำงานของผู้บริหารที่ขาดการจัดการความเสี่ยงกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นทำให้มีการออกเช็คสั่งจ่ายเงินจากบัญชีสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจันออกไปยังบุคคลภายนอกโดยขาดการควบคุมซึ่งส่งผลกระทบต่อสมาชิกของสหกรณ์มากมายมหาศาล และจากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวทำให้สหกรณ์ต่าง ๆ ตระหนักมากขึ้นและเข้ามามีส่วนร่วม ให้ความสำคัญในการจัดการความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการจัดการความเสี่ยงจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของสหกรณ์ในการขับเคลื่อนองค์กร รวมทั้งผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์เองก็มีหน้าที่ที่ต้องจัดระเบียบการควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยง) ที่ดี และให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ (ฐิติรัตน์ มีมาก, 2552) ซึ่งระบบของสหกรณ์จะก้าวหน้าและทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก ต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบายและทิศทางของสหกรณ์ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และการพัฒนาของประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานให้มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในอุดมการณ์ของพนักงาน เพื่อให้องค์กรระบบสหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้า

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายขององค์กร และนำไปสู่การพัฒนาองค์กรต่อไป

1.2 คำถามในการวิจัย

1. การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยเป็นอย่างไร
2. ผลกระทบระหว่างการจัดการความเสี่ยงกับผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์
2. เพื่อทดสอบการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมภายในองค์กรส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ
3. การบ่งชี้เหตุการณ์ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ
4. การประเมินความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ
5. การตอบสนองความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ
6. กิจกรรมการควบคุมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ
7. สารสนเทศและการสื่อสารมีส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

8. การติดตามประเมินผลส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน
เชิงคุณภาพ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางด้านทฤษฎี

1.1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ให้มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2. เพื่อใช้เป็นแนวทางและฐานข้อมูลในการทำวิจัยครั้งต่อไปในอนาคต และ
สำหรับผู้ที่สนใจในการศึกษา

2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

2.1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและ
พัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

2.2. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรมีการวางแผนเพื่อ
ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรอย่างแท้จริง

1.6 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาถึงการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายใน
(COSO ERM) คือ สภาพแวดล้อมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุเหตุการณ์ การประเมิน
ความเสี่ยง การตอบสนองต่อความเสี่ยง การกำหนดกิจกรรมควบคุม การจัดการสารสนเทศและการ
สื่อสาร การติดตามประเมินผลโดยเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานตามแนวคิด BSC ซึ่งมี 4 มุมมอง

ได้แก่ มุมมองทางการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วประเทศ จำนวน 788 แห่ง แบ่งเป็น ภาคเหนือ 91 แห่ง ภาคกลาง 394 แห่ง ภาคใต้ 91 แห่ง ภาคตะวันออก 93 แห่ง และ ตะวันออกเฉียงเหนือ 119 แห่ง (ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560) และได้ทำการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามแนวทางของ Taro Yamane (1973) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ 265 แห่ง

ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการในช่วงเวลาตั้งแต่เดือน มกราคม – ธันวาคม 2561

1.7 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในงานวิจัยนี้ใช้ทดสอบผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายใน (COSO ERM) มีองค์ประกอบ 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

1.8 นิยามศัพท์

ในการวิจัย เรื่อง ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย มีผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ ดังต่อไปนี้

สหกรณ์ออมทรัพย์ หมายถึง “สหกรณ์ออมทรัพย์” เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยคนที่มีปัญหาหรือความต้องการบริการทางการเงิน โดยคนเหล่านี้ทำงานอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน ดังนั้นภารกิจหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์คือการให้บริการทางการเงินแก่สมาชิก ได้แก่การส่งเสริมการออม และการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน (รังสรรค์ ปิติปัญญา, 2557)

การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี (คู่มือการควบคุมภายในและการจัดทำรายงาน สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน, 2557)

ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ หมายถึง เครื่องมือด้านการจัดการที่ช่วยนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยอาศัยมุมมองการวัดหรือการประเมิน ที่จะช่วยให้องค์กรเกิดความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมุ่งเน้นในสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ประกอบด้วย 4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา (พสุ เดชะรินทร์, 2546)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาถึง ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เว็บไซต์ บทความวารสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายใน และผลการดำเนินงาน เพื่อทำการสรุปเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์
- 2.2 แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 การพัฒนาสมมติฐาน
- 2.5 สมมติฐานการวิจัย

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์

สำหรับประเทศไทยนั้นระบบสหกรณ์ได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อ พ.ศ.2457 ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อปี พ.ศ.2458 โดยพระราช วรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ในสมัยแรกเริ่มสหกรณ์มีจุดมุ่งหมายให้การช่วยเหลือสมาชิกคนจน ที่ประกอบอาชีพกสิกรรมรายย่อย เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม การซื้อขายพืชผลทาง การเกษตรมักถูกพ่อค้าคนกลางเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ สหกรณ์แห่งแรกในประเทศไทยถือกำเนิด ขึ้นที่จังหวัดพิษณุโลก เมื่อปี พ.ศ. 2459 ชื่อ “สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัด สินใช้” ต่อมาในปัจจุบัน รัฐบาลได้จัดสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่ง ในปี พ.ศ.2526 มีลักษณะที่พิเศษ แตกต่างจากงบการเงินอื่น คือ ก่อตั้งด้วยเจตนารมณ์ร่วมกันของสมาชิกที่จะช่วยเหลือกันเองและ ช่วยเหลือกันและกันโดยสมาชิกเป็นเจ้าของร่วมกัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2559)

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

(1) การส่งเสริมการออมทรัพย์ แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1.1 การถือหุ้นโดยกำหนดให้สมาชิก ส่งชำระค่าหุ้นประจำทุกเดือน และจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกตามอัตราที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 โดยเงินปันผลที่ได้รับนี้ไม่ต้องเสียภาษี และเมื่อสมาชิกลาออกจากสหกรณ์สามารถถอนค่าหุ้นคืนได้

1.2 การรับฝากเงิน สหกรณ์มีบริการด้านเงินฝากทั้งประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ และให้ผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยซึ่งอาจจะเป็นอัตราเดียวกับอัตราของธนาคารพาณิชย์ หรืออัตราที่สูงกว่านั้น

(2) การบริการให้เงินกู้แก่สมาชิก โดยจะนำเงินค่าหุ้นและเงินฝากของบรรดาสมาชิกมาหมุนเวียนนำสำหรับการกู้ยืมให้แก่สมาชิกที่มีความจำเป็น และมีความเดือดร้อนโดยคิดอัตราของดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์

ขนาดของสหกรณ์

ในปี พ.ศ.2560 กรมส่งเสริมสหกรณ์ร่วมมือกับสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ออกกฎเกณฑ์สำหรับสหกรณ์ทุกประเภทในการจัดขนาดของสหกรณ์ สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์จัดขนาดจากจำนวนสมาชิก ทุนดำเนินงาน รายได้ของสหกรณ์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่มาก และขนาดใหญ่มากพิเศษ ภาคผนวก ข (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2561)

การทำงานของสหกรณ์กับรูปแบบธุรกิจอื่น มีลักษณะคล้ายกันแต่มีหลักการที่แตกต่างกันหลายประการ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2559) ดังนี้

1. สหกรณ์กับห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด

การดำเนินงานห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด จะดำเนินธุรกิจเพื่อการค้า ทำธุรกิจมุ่งเน้นการรวบรวมทุนจากบุคคลภายนอกเพื่อแสวงหากำไรให้มากที่สุด โดยมีการจ่ายเงินปันผลตามจำนวนหุ้นที่ถือ การออกเสียงสามารถออกเสียงตามจำนวนหุ้นที่ถือและสามารถออกเสียงแทนกันได้ แตกต่างจากสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งมีการแบ่งกำไรตามความมั่งคั่งของการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และจำนวนหุ้นที่ถือโดยสมาชิกมีสิทธิออกเสียงได้คนละหนึ่งเสียง (ยกเว้นชุมนุมสหกรณ์) และไม่สามารถออกเสียงแทนกันได้

2. สหกรณ์กับรัฐวิสาหกิจ

ดำเนินการโดยรัฐบาลหรือในนามของรัฐบาล ลักษณะงานส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของประชาชน เช่น การรถไฟ ไปรษณีย์ โทรศัพท์ การประปา การไฟฟ้า เป็นต้น กิจการเหล่านี้มุ่งเน้นในส่วนของการให้สวัสดิการแก่ประชาชน ส่วนสหกรณ์นั้นเป็นลักษณะของสมาชิกดำเนินธุรกิจ วัตถุประสงค์เพื่อต้องการจะช่วยเหลือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่สมาชิกของสหกรณ์

3. สหกรณ์กับองค์กรการกุศล

องค์กรการกุศลนั้นมีจุดมุ่งหมาย สงเคราะห์ผู้ยากจนหรือทุพพลภาพให้พ้นจากความยากลำบากเป็นการช่วยเหลือจากภายนอก ไม่ใช่เป็นการส่งเสริมให้ช่วยตนเอง ทำให้ผู้ได้รับการสงเคราะห์มีลักษณะนิสัยอ่อนแอต่อไปอีก ส่วนสหกรณ์นั้นส่งเสริมให้สมาชิกมีลักษณะนิสัยเข้มแข็ง นอกจากนี้ประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ย่อมถาวรกว่าการช่วยเหลือขององค์กรการกุศล

4. สหกรณ์กับสหภาพแรงงาน

ในสภาพแรงงานบรรดากลูกจ้างจะรวมกันโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดกำลังเป็นปึกแผ่น เพื่อทำการเจรจาต่อรองกับนายจ้างเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ของการทำงานหรือสวัสดิการของลูกจ้าง ซึ่งวิธีการที่ใช้นั้นบางครั้งอาจใช้วิธีการรุนแรงในการบังคับนายจ้างให้ทำตามข้อเรียกร้อง แตกต่างจากสหกรณ์ที่เกิดจากความร่วมมือกัน ในการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่สมาชิก ซึ่งวิธีการของสหกรณ์นั้นคือการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.2 ทฤษฎี แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ได้ใช้แนวคิดการควบคุมภายใน (COSO ERM) เพื่อศึกษาถึงการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ และนำทฤษฎีBSC (Balanced Scorecard) เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินงานตามคุณภาพโดยผ่านมุมมองทั้ง 4 มุมมอง

2.2.1 ทฤษฎีเชิงพฤติกรรม (Behavior Theories)

ทฤษฎีเชิงพฤติกรรมของผู้นำ (Leadership Behavior) เกิดในช่วงปีค.ศ.1940 – 1960 ซึ่งนักทฤษฎี ได้แก่ Kurt Lewin, Rensis, Blake and Mouton และ Douglas McGregor ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำในเชิงพฤติกรรมโดยทั่วไป ต่อมาในปี 2493 ความเป็นผู้นำคือความเชื่อมั่นว่าผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะมีรูปแบบการดำเนินงาน เพื่อนำกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ โดยผู้นำอาจมีปัจจัยแตกต่างกันไป ซึ่ง Blake and Mouton จะเน้นปัจจัยการศึกษาด้านความเป็นผู้นำของการมุ่งงานและการมุ่งคน การมุ่งงาน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้นำมุ่งจะทำงานให้สำเร็จด้วยการกระทำบางอย่าง เช่น การ แบ่งงานกันทำ การตัดสินใจ การมอบหมายงาน และการประเมินผลงาน ส่วนการมุ่งคน หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่กระทำโดยมุ่งการเปิดรับและความเป็นมิตร จะให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยศึกษาเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย (สมยศ นาวิการ, 2554)

Blake and Mouton กล่าวว่า ภาวะผู้นำที่ดีมีปัจจัย 2 อย่าง คือ คน (People) และผลผลิต (Product) กำหนดคุณภาพและลักษณะสัมพันธ์ภาพของคนเป็น ตัวเลข 1-9 และกำหนดผลผลิตเป็นตัวเลข 1-9 เช่นกัน โดยสรุปว่าหากคนมีคุณภาพสูงย่อมจะส่งผลต่อผลผลิตมีปริมาณ คุณภาพสูงเช่นกัน เรียกรูปแบบนี้ว่า Nine-Nine style (9,9 style) ซึ่งรูปแบบของการบริหารแบบตาข่ายนี้จะแบ่งลักษณะเด่น ๆ ของผู้นำไว้ 5 แบบ ดังนี้

1. แบบมุ่งงาน (Task-Oriented/Authority Compliance) แบบ 9,1 ผู้นำจะมุ่งแต่งานเป็นหลัก (Production Oriented) สนใจคนน้อย และมีพฤติกรรมแบบเผด็จการ โดยจะเป็นผู้วางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติ และออกคำสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม เน้นผลผลิตแต่ไม่สนใจความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงาน

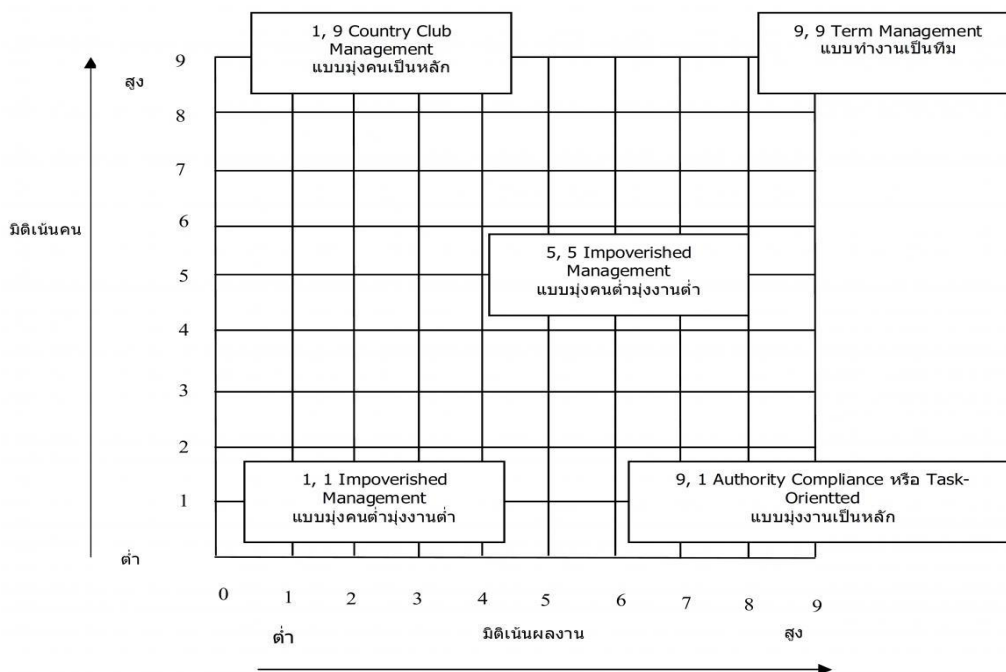
2. แบบมุ่งคนสูง (Country Club Management) แบบ 1,9 อธิบายได้ว่า ผู้นำจะเน้นการใช้มนุษยสัมพันธ์และเน้นความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน โดยไม่คำนึงถึงผลผลิตขององค์กร เน้นการมีส่วนร่วม การเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร จะมุ่งผลงานโดยไม่สร้างความกดดันแก่

ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งผู้บริหารเชื่อว่าบุคลากรมีความสุขในการจึงไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมการทำงาน ลักษณะคล้าย ๆ การทำงานในครอบครัวที่เน้นความพึงพอใจเป็นหลัก เพื่อหลีกเลี่ยงการต่อต้านจากผู้ร่วมงาน

3. แบบมุ่งงานต่ำมุ่งคนต่ำ (Impoverished) แบบ 1,1 อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสนใจคนและสนใจงานน้อยมาก ใช้ความพยายามเล็กน้อยเพื่อให้งานดำเนินไปตามเป้าหมาย โดยผู้บริหารมีอำนาจในตนเองต่ำ มีการประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาน้อยมากเพราะขาดภาวะผู้นำ และมักจะมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำเป็นส่วนใหญ่

4. แบบทางสายกลาง (Middle of The Road Management) แบบ 5,5 อธิบายได้ว่า ผู้บริหารหวังผลงานเท่ากับขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน จะใช้ระบบราชการที่มีกฎระเบียบแบบแผนจึงได้ผลงานจากการปฏิบัติตามระเบียบ เน้นความพึงพอใจ หลีกเลี่ยงการใช้กำลังและอำนาจ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นตามความคาดหวังของผู้บริหารโดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการทำงาน หลีกเลี่ยงการทำงานที่เสี่ยงเกินไป มีการประนีประนอมในการจัดการกับความขัดแย้ง ซึ่งผู้ร่วมงานคาดหวังว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจะมีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานที่ได้กระทำลงไป

5. แบบทำงานเป็นทีม (Team Management) แบบ 9,9 อธิบายได้ว่า ผู้บริหารให้ความสนใจเรื่องงานและขวัญกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา กล่าวคือ เน้นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศในการทำงานสนุกสนาน มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานทำให้เกิดความไว้วางใจ เคารพนับถือซึ่งกันและกัน ผู้บริหารแบบนี้เชื่อว่าตนเป็นเพียงผู้เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชานั้น อำนาจการสั่งการและอำนาจการปกครองยังอยู่ที่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีการยอมรับความสามารถของแต่ละบุคคลก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

ภาพที่ 1 แสดงภาวะผู้นำที่มีปัจจัย 2 อย่าง คือ คน (People) และผลผลิต (Product)

หมายเหตุ. จาก http://www.12manage.com/methods_blake_mouton_managerial_grid.html

ดังนั้น ทฤษฎีเชิงพฤติกรรม (Behavioral Theories) จึงนำมาใช้ในงานวิจัยนี้ เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย 1 ข้อ คือ เพื่ออธิบายการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เนื่องจากการจัดการความเสี่ยงขึ้นอยู่กับผู้นำไปปฏิบัติของแต่พื้นที่ขึ้นอยู่กับคนและสถานที่ที่นำไปใช้แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านติดตามและประเมินผล เมื่อผู้ปฏิบัติงานมีผู้นำที่เหมาะสมและมีผู้ได้บังคับบัญชาที่ดี ก็จะทำให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2.2. ความหมายและแนวคิด BSC (Balanced Scorecard)

ความหมายของ Balanced Scorecard (BSC)

Balanced Scorecard (BSC) เป็นเครื่องมือด้านการจัดการที่ช่วยนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยอาศัยมุมมองการวัดหรือการประเมิน ที่จะช่วยให้องค์กรเกิดความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมุ่งเน้นในสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ประกอบด้วย

4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา (พสุ เดชะรินทร์, 2546)

เกิดขึ้นมาจากในอดีตมักจะประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้เครื่องมือทางด้านบัญชีการเงินเพียงด้านเดียว เช่น รายได้ ต้นทุน อัตราส่วนทางการเงิน แต่ภายในสถานการณ์ปัจจุบันที่การแข่งขันยิ่งสูงและรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ตัวชี้วัดทางการเงินอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ต้องอาศัยตัวชี้วัดอื่น ๆ นำมาประยุกต์และปรับใช้ภายในองค์กรเพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น เนื่องจากตัวชี้วัดทางการเงินมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น

1. ตัวชี้วัดทางการเงินเป็นตัวที่บ่งบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต เนื่องจากข้อมูลทางด้านการเงินจะได้มาที่ต่อเมื่อระยะเวลาอันสิ้นสุดลงแล้ว จึงไม่สามารถบอกปัญหาหรือโอกาสที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น สภาพคล่องขององค์กร อัตราส่วนทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการชำระหนี้ ไม่อาจบอกมูลค่าที่แท้จริงได้

2. การที่ไม่สามารถประเมินในสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เนื่องจากในปัจจุบันข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมีความสำคัญต่อองค์กร เช่น ความรู้ (Knowledge) ชื่อเสียงภาพพจน์ขององค์กร ความพึงพอใจของลูกค้า ความพึงพอใจของพนักงาน ความสามารถด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ไม่สามารถนำตัวชี้วัดทางบัญชีและการเงินมาอธิบายมูลค่าได้อย่างแท้จริง ทำให้อาจกลายเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในระยะยาว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงต้องมีระบบการบริหารมุ่งผลงานที่ดีจะต้องมีความสมดุล เรียกว่า การวัดผลการดำเนินงานตามหลัก Balanced Scorecard (BSC) คือ ระบบการบริหารงานซึ่งอาศัยการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) เป็นกลไกสำคัญ Kaplan และNorton ได้ให้นิยามว่า “เป็นเครื่องมือทางการจัดการที่ช่วยในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) โดยอาศัยการวัดหรือประเมิน (Measurement) ช่วยทำให้องค์กรเกิดความสอดคล้องกัน และมุ่งเน้นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร (Alignment and focused) ”

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมาย คือ Olve, Roy and Wetter (2003 : 21) เสนอว่า Balanced Scorecard (BSC) จะวัดผลการใช้ทรัพยากร การดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมเป็นการวัดปัจจัยที่กำหนดหรือที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ในอนาคต ดังนั้น Balanced Scorecard จึงเป็นการวัดที่ตัวขับเคลื่อนผลการปฏิบัติงาน (Performance Drivers) เพื่อนำมาบริหารปัจจัยที่จะมีผลต่อผลลัพธ์ในอนาคต

แนวคิด Balanced Scorecard เกิดจาก Professor.Robert Kaplan อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย Harvard และ Dr. David Norton ที่ปรึกษาทางด้านการจัดการได้ทำการศึกษาและสำรวจถึงสาเหตุของการที่ตลาดหุ้นของอเมริกาประสบปัญหาในปี 1987 พบว่าองค์กรส่วนใหญ่ในอเมริกานิยมใช้แต่ตัวชี้วัดด้านการเงินเป็นหลักจึงได้เสนอแนวคิดในเรื่องของการประเมินผลองค์กรโดยพิจารณาตัวชี้วัดในสี่มุมมอง (Perspectives) แทนการพิจารณาเฉพาะมุมมองด้านการเงินเพียงอย่างเดียว และจากการศึกษา พสุ เดชะรินทร์ (2546 : 20-24) ให้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎี Balanced Scorecard ว่าเป็นเครื่องมือทางด้านการจัดการที่ช่วยในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยอาศัยการวัดหรือประเมินเพื่อช่วยให้องค์กรเกิดความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมุ่งเน้นในสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ประกอบด้วยมุมมองทั้ง 4 คือ

1. มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective) คือ การจัดการด้านการเงินของธุรกิจจะดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ ควรพิจารณาด้านต่อไปนี้

1.1 อัตราเติบโตของรายได้ วัดจากการกำไร การเติบโตของยอดขาย สัดส่วนรายได้จากลูกค้าใหม่ เป็นต้น

1.2 การลดต้นทุน วัดได้จากรายได้ พนักงาน ต้นทุนของธุรกิจเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจประเภทเดียวกัน อัตราการลดต้นทุน เป็นต้น

1.3 การใช้สินทรัพย์ คำนึงถึงการลงทุน การทำวิจัยและพัฒนา (R&D) ผลตอบแทนจากการลงทุน

2. มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspective) ควรพิจารณาด้านต่อไปนี้

2.1 ความพึงพอใจของลูกค้า สิ่งสำคัญที่สุด เพราะลูกค้าจะเกิดความจงรักภักดีและกลับมาใช้บริการใหม่

2.2 การรักษาลูกค้ารายเก่า โดยมีการติดตามความต้องการของลูกค้าและประเมินผลทบทวนการสั่งซื้อตลอดเวลา

2.3 การเพิ่มฐานลูกค้าใหม่ ต้องพัฒนาสินค้าและบริการ ในการดึงดูดใจลูกค้าให้มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

2.4 ส่วนแบ่งการตลาด ต้องพยายามรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดคงเดิมไว้และพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อขยายส่วนแบ่งทางการตลาด

3. มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective)

องค์กรที่มีการพัฒนาและมีการบริหารการทำงานภายในที่ดีจะส่งผลให้ผลิตสินค้าอย่างรวดเร็ว จัดส่งตามเวลา มีคุณภาพตรงตามความต้องการของลูกค้า ส่งผลให้องค์กรมีการเติบโต

4. มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) เป็นกระบวนการทำงานภายในองค์กร หากพนักงานเกิดการเรียนรู้มีการพัฒนาความสามารถของตนเองจะทำให้กระบวนการทำงานในองค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพ สินค้า และบริการที่ดีต่อลูกค้า

ภาพที่ 2 มุมมองทั้ง 4 ด้านของ Balanced Scorecard

หมายเหตุ. จาก <http://www.training.aryasentraconsulting.com/training-balanced-scorecard-kpi-certified-jakarta>

2.2.3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM)

ความหมายของการจัดการความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่คณะกรรมการผู้บริหาร และบุคลากรขององค์กรได้กำหนดขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และการวางแผนขององค์กรในทุกๆระดับ โดยได้รับการออกแบบให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะมีผลกระทบต่อองค์กร และการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยรวมได้ (จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เท็นโชคชัยชนะ, และ ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2550)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยง

การจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือด้านการจัดการประเภทหนึ่งที่น่ามาช่วยในการบริหารงาน และเป็นกลไกพื้นฐานสำคัญของกระบวนการกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการป้องกันและรักษาทรัพย์สิน การใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม มีการปฏิบัติตามนโยบายที่วางไว้ มีความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน, 2544)

การจัดการความเสี่ยง หมายถึง การจัดการกระบวนการดำเนินงานขององค์กร ให้บรรลุเป้าหมายโดยมีการวางแผนวิเคราะห์กำกับและพัฒนาทางเลือกในการบริหารความเสี่ยง ตรวจสอบติดตามและควบคุมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (ดวงใจ ช่วยตระกูล, 2551)

การจัดการความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุแห่งโอกาสที่จะทำให้เกิด ความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552)

การจัดการความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการในการป้องกันอำนาจและทรัพย์สินที่ ได้มาของบริษัท โดยการลดโอกาสของการสูญเสียซึ่งมาจากเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงยังเป็นกระบวนการ ที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี โดยการให้ความเข้าใจ อย่างลึกซึ้งต่อความเสี่ยงและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งผู้บริหารในบริษัททุกประเภทจะต้องตื่นตัวต่อ ความเสี่ยงที่มีต่อบริษัท และผลกระทบที่อาจส่งผลถึงกำไรของบริษัทด้วย (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2550)

การจัดการความเสี่ยง หมายถึง วิธีการบริหารจัดการที่เป็นไปเพื่อการคาดการณ์และ ลดผลเสียของความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น (นฤมล สะอาดโคม, 2550)

โดยสรุปแล้ว การจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารและ บุคลากรในองค์กรจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพ มีความเชื่อถือได้ของรายงานการตรวจสอบภายใน และมีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยง ดังนี้

1) การจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการ (Process) ต่อเนื่องและแฝงอยู่ (Built in) ในการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ ฝ่ายบริหารควรนำการจัดการความเสี่ยงมาใช้ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงาน เช่น การวางแผน (Planning) การดำเนินการ (Executing) และการ ติดตามประเมินผล (Monitoring)

2) การจัดการความเสี่ยง เกิดขึ้นได้โดยบุคลากรในองค์กรทุกระดับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้มีการจัดการความเสี่ยงเกิดขึ้น ฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการให้มีระบบควบคุมภายในโดยการกำหนดวัตถุประสงค์ วางกลไกการควบคุม และกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยง

3) การจัดการความเสี่ยง ให้ความมั่นใจว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนอย่างสมบูรณ์ แต่อาจจะมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การใช้ดุลยพินิจผิดพลาด การสมรู้ร่วมคิด การปฏิบัติผิดกฎหมาย ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้การวางระบบการจัดการความเสี่ยงต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับ

กำหนดแนวคิดการจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ต้องจัดทำเป็นขั้นตอน เพื่อสร้างความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ (อุษณีย์ ภัทรมนตรี, 2547)

1) การดำเนินงาน (Operation : O) หมายถึง การปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการดูแลรักษาทรัพย์สิน ป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในองค์กร

2) การรายงานทางการเงิน (Financial : F) จัดทำขึ้นใช้ภายในและภายนอกองค์กร ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้และต่อทันเวลา

3) การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance : C) กับการดำเนินงานรวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานที่องค์กรได้กำหนดขึ้น

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย (2548 : 27) มีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยง ดังนี้

1) การจัดการความเสี่ยง เกิดขึ้นโดยคนในองค์กรเป็นผู้สร้างขึ้น เช่น คณะกรรมการ องค์กร ผู้บริหาร หรือบุคลากรอื่น ๆ ผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร โดยผู้บริหารระดับสูงจะมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการกำหนดทิศทาง ดังนั้นคณะกรรมการหรือผู้บริหารองค์กรจึงเป็นส่วนสำคัญในการจัดให้มีการจัดการความเสี่ยง

2) การจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและแทรกอยู่ในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร หรือแฝงอยู่ในการดำเนินธุรกิจของผู้บริหาร

3) การจัดการความเสี่ยง ไม่ว่าจะได้รับการออกแบบมาดีเพียงใดแต่ไม่ได้เป็นหลักประกันที่สมบูรณ์ เนื่องด้วยข้อจำกัดของการควบคุมจึงให้ความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลเท่านั้น

The Committee of Sponsoring Organization of the treadway Commission : Enterprise Risk Management หรือ COSO : ERM (จันทนา สาขากร, 2554) ให้ความหมายว่าผู้บริหารและบุคลากรภายในองค์กรร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนด กลยุทธ์วางแผนในทุกๆระดับ และแทรกอยู่ในฝ่ายงานทุกฝ่าย โดยออกแบบให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อองค์กรและการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยพื้นฐานแนวคิดว่าองค์กรจะดำเนินอยู่ได้เมื่อมีการสร้างมูลค่าหรือคุณค่าเพิ่มให้ผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร ดังนั้นการจัดการความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารจัดการกับความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมาย

โดยสรุปแล้ว การจัดการความเสี่ยง เป็นสิ่งสำคัญที่แฝงอยู่ในทุก ๆ หน่วยงานและมีอยู่ในส่วนประกอบของการปฏิบัติงาน เกิดขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในองค์กรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

วัตถุประสงค์ของการจัดการความเสี่ยง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (2544 : 1) กำหนดการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

1) ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรของหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมถึงการดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหลของข้อมูล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ

2) ความเชื่อถือได้ของการรายงานการตรวจสอบ ได้แก่ การจัดทำรายงานการตรวจสอบที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างถูกต้องเชื่อถือได้และทันเวลา

3) การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยรับตรวจรวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานที่หน่วยรับตรวจที่กำหนด

การพัฒนากรอบแนวคิดการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน (COSO)

คณะกรรมการชุดหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ซึ่งเป็นคณะกรรมการของสถาบันวิชาชีพ 5 สถาบันอันได้แก่ (จันทนา สาขากร , 2550)

1. สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountants หรือ AICPA)
2. สมาคมผู้ตรวจสอบภายใน (The Institute of Internal Auditor หรือ IIA)
3. สมาคมผู้บริหารการเงิน (The Financial Executives Institute หรือ FEI)
4. สมาคมนักบัญชีแห่งสหรัฐอเมริกา (The American Accounting Association หรือ AAA)
5. สมาคมนักบัญชีเพื่อการบริหาร (Institute of Management Accountants หรือ IMA)

การนำ COSO มาใช้ในประเทศไทย

การนำเอาแนวคิด COSO มาใช้ในประเทศไทยนั้นได้รับความนิยมและแพร่หลายในระดับสากลมากขึ้น ในปี พ.ศ.2535 นำมาใช้ในการสร้างระบบการควบคุมภายใน ซึ่งในปี พ.ศ.2540 เกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจในประเทศ ได้นำมาใช้ในการสร้างระบบการควบคุมภายในสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้นำแนวทางดังกล่าวมาพัฒนาและการออกกฎระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายในพ.ศ.2544 และอันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์การล้มละลายของบริษัท Enron ในประเทศสหรัฐอเมริกา สาเหตุจากการฉ้อฉลของผู้บริหาร สหรัฐอเมริกาจึงออกวิธีป้องกันโดยการออกกฎหมายชื่อ Sarbanes Oxley Act ซึ่งให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในของสาธารณชน รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแลต่าง ๆ หันมาให้ความสนใจพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการ ความสำคัญของการควบคุมภายใน COSO

ปรับปรุงและขยายแนวคิด ซึ่งจากเดิมมี 5 ประการ ได้นำมาเพิ่มกรอบ ขยายขอบเขตให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันให้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นเรื่องของการจัดการบริหารความเสี่ยงขององค์กร COSO ERM โดยเผยแพร่สู่สาธารณชนในปี พ.ศ.2547

COSO ERM (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission : Enterprise Risk Management หรือ COSO : ERM) ความหมายอ้างอิง (จันทนา สาขากร , 2550) หมายถึง กระบวนการซึ่งเป็นผลจากการที่คณะกรรมการ ผู้บริหาร บุคลากรขององค์กรร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ และวางแผนขององค์กรในทุกระดับ ออกแบบเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กร และการจัดการความเสี่ยงที่ยอมรับได้ นอกจากนี้หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ตรวจสอบแห่งประเทศไทย (2551) ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง คือ กระบวนการที่กำหนดขึ้น และนำไปใช้โดยคณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรอื่น ๆ ขององค์กร ในการกำหนดกลยุทธ์ การออกแบบเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กร และการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดย COSO เป็นกรอบปฏิบัติตามนโยบายขององค์กรที่ยึดถือในการปฏิบัติควบคู่กับกระบวนการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ปัจจุบันนี้แนวทางการบริหารธุรกิจมีการปรับเปลี่ยน เพิ่มมุมมอง COSO เป็น 8 องค์ประกอบเพื่อรองรับวิธีการกำหนดกลยุทธ์ของธุรกิจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกลยุทธ์อื่น ๆ ขององค์กร ระบบการควบคุมภายในของกิจการตามกรอบการควบคุมเชิงบูรณาการ หรือ COSO ERM (Enterprise Risk Management) ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบหลัก(COSO Internal Control – Integrated Framework (2013) ประกอบด้วย

1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)

สภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการกำหนดกรอบบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายของผู้บริหาร แนวทางการปฏิบัติงานบุคลากร กระบวนการทำงาน ระบบสารสนเทศ ระเบียบการปฏิบัติงาน ฯ สภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางกรอบการบริหารความเสี่ยง

2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting)

การกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง องค์กรควรพิจารณาให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ ในการกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยงขององค์กรอย่างชัดเจน และเหมาะสม

3) การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification)

คือ การรวบรวมเหตุการณ์ ปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงานจากภายในภายนอกองค์กร เช่น นโยบายบริหารงาน บุคลากร โครงสร้างการปฏิบัติงาน ระบบการเงิน ระบบสารสนเทศ ระเบียบ กฎหมาย ระบบบัญชี และภาษีอากร เป็นต้น เพื่อให้ผู้บริหารทำความเข้าใจต่อเหตุการณ์และสถานการณ์นั้น สามารถพิจารณากำหนดแนวทางและนโยบายในการจัดการกับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

4) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) เป็นการจำแนก พิจารณา ลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีอยู่ สามารถประเมินความเสี่ยงได้ทั้งจากปัจจัยความเสี่ยงภายนอก และภายในองค์กร

5) การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)

คือ การดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กร และประเมินความเสี่ยงได้แล้ว โดยจะต้องนำความเสี่ยงไปดำเนินการตอบสนองด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อลดความสูญเสียหรือโอกาสที่จะเกิดผลกระทบแก่องค์กรให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

6) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

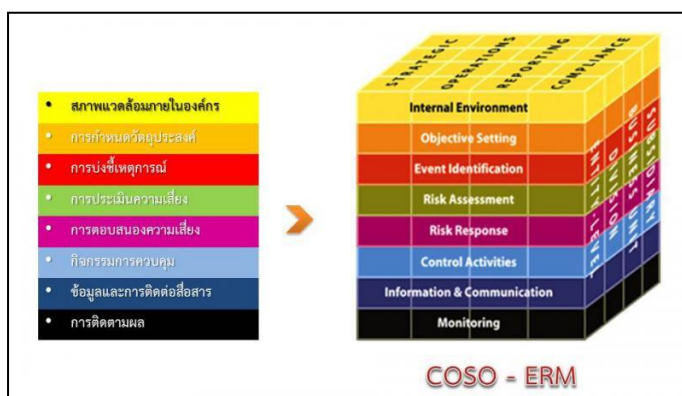
เป็นกิจกรรมต่างๆ ที่กระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อสร้างความมั่นใจว่าความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

7) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

ในองค์กรจะต้องมีระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพราะระบบสารสนเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ในการพิจารณาดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามกรอบ และขั้นตอนการปฏิบัติขององค์กร

8) การติดตามประเมินผล (Monitoring)

องค์กรจะต้องมีการติดตาม และประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการว่ามีความเหมาะสมและสามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร

ภาพที่ 3 แผนภาพแนวทางการบริหารความเสี่ยงตามหลัก COSO ERM

หมายเหตุ. จากhttp://www.med.mahidol.ac.th/risk_mgt/th/standard

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิลปพร ศรีจันเพชร (2548) ศึกษาการนำการบริหารความเสี่ยงตามหลักการของ COSO มาใช้ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย ผลการวิจัยเชิงสำรวจ พบว่า โดยรวมของทุกอุตสาหกรรม องค์กรประกอบการบริหารความเสี่ยงที่ถูกใช้มากที่สุด สภาพแวดล้อมภายในองค์กร รองลงมา คือ กิจกรรมควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร การกำหนดวัตถุประสงค์ และการติดตามผล ส่วนองค์กรประกอบการบริหารความเสี่ยงที่ถูกใช้น้อยที่สุด คือ การประเมินความเสี่ยง การระบุเหตุการณ์ และการตอบสนองความเสี่ยง เมื่อพิจารณาระดับการบริหารความเสี่ยงโดยใช้ค่าเฉลี่ยรวมแต่ละองค์กรประกอบ พบว่า มีเพียงกลุ่มสินค้าอุปโภค บริโภค และธุรกิจการเงินที่มีการปฏิบัติสูงสุด รองลงมา กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม ธุรกิจการเงิน เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เทคโนโลยี ทรัพยากร บริการ อสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง จึงสรุปได้ว่ากลุ่มที่มีการปฏิบัติในองค์กรประกอบ COSO ทั้ง 5 ด้าน มีเพียงกลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภคและกลุ่มธุรกิจการเงิน

ชลินดา พิมพ์บุตร (2549) ศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสกลนคร จำกัด ด้วยเทคนิค Balanced Scorecard โดยจำแนกตามเพศและเขตเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เจ้าหน้าที่ สมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสกลนคร จำนวน 439 คน โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเงิน สหกรณ์มีต้นทุนการดำเนินงานที่สูงขึ้น สภาพคล่องการดำเนินงานค่อนข้างต่ำ มีความสามารถในการก่อหนี้จากเงินทุนภายนอกมากกว่าทุนภายในที่มีอยู่ด้านสมาชิก (ด้านลูกค้า) สมาชิกของสหกรณ์ยังคงมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโดยรวม ด้านกระบวนการภายใน เจ้าหน้าที่สหกรณ์มีความเห็นว่าการต้องเพิ่มในการกระบวนการเรียนรู้และนวัตกรรมในองค์กร แต่จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นว่ากระบวนการภายในของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี

จันทนา สาขากร (2550) ศึกษาเรื่อง COSO ERM กับงานตรวจสอบภายในโดยศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎี COSO ERM ความเป็นมา ความหมาย วัตถุประสงค์และองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ การบ่งชี้เหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศ และการสื่อสารการติดตามประเมินผล พบว่า COSO : ERM เป็นกรอบแนวทางการจัดการความเสี่ยงซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับทุกคนใช้ปฏิบัติงานในระดับรวมขององค์กร มิใช่เพื่อทดแทนการควบคุมภายใน COSO แต่เป็นการพัฒนาจากกรอบเดิม โดยเพิ่มวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และเน้นเป้าหมาย พันธกิจ วัตถุประสงค์ ด้านการรายงานที่มีใช้เฉพาะด้านการเงินเท่านั้น แต่ให้มองเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์

ขององค์กร ทั้งด้านที่เป็นความเสี่ยง และด้านโอกาสควบคู่กันไป โดยให้มีการจัดการแนวทางการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ อันเป็นส่วนขยายจากแนวคิดการควบคุมภายในเดิม

อัครวงศ์เสถียร ศรีชาติ และ หนูตา (2017) ศึกษา การวิเคราะห์ความเสี่ยงจากงบการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ขนาดใหญ่ จำนวน 169 ราย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ 1) สหกรณ์ที่มีเงินทุนเหลือ และ 2) สหกรณ์ที่ยังขาดเงินทุน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าสหกรณ์ทั้งสองประเภทมีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะสหกรณ์ที่ยังขาดเงินทุนมีความเสี่ยงที่จะขาดสภาพคล่องสูง เพราะต้องหาแหล่งเงินทุนอื่นมารองรับในยามฉุกเฉิน พึ่งพาการกู้ยืมจากแหล่งภายนอกสูง และส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืมระยะสั้น ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบคือสมาชิกของสหกรณ์ ดังนั้นจากการศึกษาควรให้มีตัวกลางบริหารสภาพคล่องระหว่างสหกรณ์ที่มีเงินทุนเหลือและสหกรณ์ที่ยังขาดเงินทุนเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสนับสนุนให้สหกรณ์ออมทรัพย์บางส่วนกลับมาดำเนินงานตามพันธกิจ รวมทั้งยกระดับการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อให้ระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ดำเนินงานได้อย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพในระยะยาว

อุษณีย์ สุวรรณภักดี (2557) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมอบหมายงาน การใช้ระบบการวัดผลดำเนินงาน และผลการดำเนินงานของสาขา : กรณีศึกษา กลุ่มเครือข่ายภาคใต้ 1 ของธนาคารเอบีซี โดยใช้ทฤษฎี BSC วัดความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน พบว่า การใช้ตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ทางการเงินทั้ง 3 ด้านคือ ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการดำเนินงานภายใน และด้านการเรียนรู้และการเติบโตมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของธนาคาร เอบีซีแต่ไม่พบความสัมพันธ์กับการใช้ตัวชี้วัดด้านการเงิน

เพียงฤทัย คงดำ (2557) ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา ผู้ปฏิบัติงานในสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากสหกรณ์มีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมให้พนักงานมีความรู้ใหม่ ๆ สม่าเสมอ

อรุช คงรุ่งโชค (2557) ได้ศึกษา พฤติกรรมการฉ้อราษฎร์บังหลวงส่งผลกระทบต่อความเสื่อมของเครื่องมือควบคุมหลักธรรมาภิบาล : มุมมองของผู้ตรวจสอบภายในองค์การบริหารเก็บข้อมูลจาก 169 หน่วยงาน พบว่า พฤติกรรมการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่นิยมใช้กันเป็นส่วนใหญ่ในองค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ของไทย คือ การสมรู้ร่วมคิดเป็นทีมและการใช้เครือญาติเป็นเครื่องมือในการฉ้อราษฎร์บังหลวง ในขณะที่รูปแบบการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่นิยมใช้กันเป็นส่วนใหญ่ในองค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ของไทย คือ การวิ่งเต้นเพื่อให้ได้มาซึ่ง

โครงการและงานจากองค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ของไทยด้วยรูปแบบการให้สินบน แก่ผู้มีอำนาจในการอนุมัติโครงการ ในขณะที่เดียวกันการที่ระบบการจัดการความเสี่ยงและตรวจสอบ ภายในขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกัน คั่นพบ และขัดขวางความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตและการฉ้อราษฎร์บังหลวง เนื่องจากผู้ตรวจสอบภายในขององค์การบริหาร ปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ของไทยขาดความเป็นอิสระและความสามารถในการปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อการประเมินความเพียงพอของระบบการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน นี่คือนิสัยหลักที่นำไปสู่การขาดธรรมาภิบาลที่เข้มแข็งภายในองค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ ของไทย ดังนั้นควรจริงจังต่อการนำระบบการจัดการความเสี่ยงและตรวจสอบภายในเข้ามา ใช้ในองค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ของไทย เพื่อลดจำนวนการทุจริตและการฉ้อราษฎร์ บังหลวงที่อาจเกิดขึ้น

สุไพรินทร์ นันทะลัย (2547) ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด ด้วยเทคนิค Balanced scorecard ศึกษาเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของสหกรณ์ 4 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจและความคิดเห็นของสมาชิก ด้านการ ปฏิบัติงานภายในองค์กร ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมภายในองค์กร และด้านการเงิน ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกเห็นด้วยกับลักษณะการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด ด้านการ ดำเนินงาน ด้านภาพพจน์ ด้านการบริการ และด้านสวัสดิการต่าง ๆ ของสหกรณ์ แต่มีความพึงพอใจ ระดับปานกลาง ด้านการบริการของพนักงานและด้านข่าวสารของสหกรณ์ ส่วนความพึงพอใจใน ระดับมาก คือ ด้านสถานที่รองลงมา ได้แก่ ความพึงพอใจระดับมาก ด้านความรวดเร็วและความ สะดวก ในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด มีการดำเนินการโดยแบ่งเป็นฝ่าย ๆ ฝ่ายธุรการ ฝ่าย ทะเบียนเงินกู้ ฝ่ายทุนเรือนหุ้น ฝ่ายเงินให้กู้ ฝ่ายคอมพิวเตอร์ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการเงิน ฝ่ายรับฝากเงิน ฝ่ายสวัสดิการ มีการจัดทำโครงสร้างกำหนด บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ ชัดเจน และกระบวนการปฏิบัติงานของสหกรณ์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการวางแผนการ ดำเนินงาน การวางแผนด้านบุคลากร การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การวางแผนการจัดหาแหล่งเงินทุน ภายนอก มีระบบการควบคุมภายใน ระบบการตรวจที่เชื่อถือได้ การบริหารจัดการด้านบุคลากร มี ส่วนสำคัญที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน ได้แก่ ฝ่ายกรรมการบริหาร ฝ่ายจัดการ และสมาชิก สหกรณ์ได้พัฒนาทั้งสามส่วนไปพร้อมกัน พนักงานสหกรณ์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถจัดให้มีการพัฒนาตนเอง โดยศึกษาดูงาน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างพนักงานของสหกรณ์ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ดำเนินงาน รายได้ของสหกรณ์มีแนวโน้ม ลดลงเรื่อย ๆ มีผลทำให้กำไรสุทธิลดลง เนื่องจากสหกรณ์ประสบปัญหาการดำเนินงาน จากภาวะ

วิกฤตทางการเงินของประเทศ ทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงิน และสมาชิกมีจำนวนลดลงทำให้ผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน

สุกัญญา นาคศรีม่วง (2561) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายใน กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การดำเนินธุรกิจมีการแข่งขันกันมากขึ้น องค์กรจึงต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล รวมไปถึงการให้บริการที่ดี นำไปสู่ความพึงพอใจของลูกค้าและมีผลการดำเนินงานที่ดีมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมทักษะพนักงาน การเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในครั้งนี้ พบว่า 1) ประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม และการติดตามและประเมินผล ส่งต่อผลการดำเนินงาน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา และ ด้านการเงิน 2) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีประเภทอุตสาหกรรม และระยะเวลาในการ ดำเนินงานแตกต่างกัน มีผลการดำเนินงานแตกต่างกัน

สุพรรณณี คำวาส (2558) โดยศึกษาเกี่ยวกับ ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร โดยกำหนดให้ การควบคุมภายใน คือ องค์กรประกอบการควบคุมภายใน จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการกำกับดูแลกิจการ โดยเก็บข้อมูลจากธุรกิจเซรามิก จังหวัดลำปางจำนวน 135 ราย พบว่า องค์กรประกอบการควบคุมภายในโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพองค์กร เมื่อมองเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านสารสนเทศ และการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพองค์กร สรุปได้ว่าธุรกิจ เซรามิก ในเขตจังหวัดลำปางขนาดกลาง และขนาดย่อมเน้นให้ความสำคัญขององค์กรประกอบการควบคุมภายในเพียงสามด้านเท่านั้น และพบว่าธุรกิจเซรามิก ในเขตจังหวัดลำปาง มองข้ามความสำคัญขององค์กรประกอบการควบคุมภายในสองด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการติดตามและประเมินผล และการกำกับกิจการที่ดี ผลการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางให้กับธุรกิจที่จะนำระบบการควบคุมภายใน และปัจจัยอื่นไปใช้ในการดำเนินการธุรกิจของตน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารธุรกิจ

กมลวรรณ พุฒชาติ (2553) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความเสี่ยงโดยการประเมินตนเอง (Control Self-Assessment CSA) ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ พบว่า พนักงานที่มีอายุต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการจัดการความเสี่ยงตามแนวทางของ COSO แตกต่างกันในด้านการประเมินความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าพนักงานมีความรู้ความเข้าใจในการนำระบบการจัดการความเสี่ยงมาใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

กุสุมา โสเชียว (2549) ได้ศึกษา ผลกระทบของประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี พบว่านักบัญชีบริษัทจดทะเบียนมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม และด้านการติดตามและประเมินผล จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบของประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยง พบว่า (1) ประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ด้านความเข้าใจได้ และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (2) ประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงด้านกิจกรรมการควบคุมมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และ (3) ประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีโดยรวม ด้านความเชื่อถือได้ ด้านการเปรียบเทียบกันได้

ศุภลักษณ์ แร่เพชร (2547) ศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานสหกรณ์ด้วยเทคนิค Balanced Scorecard กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรเมืองชัยภูมิ จำกัด ในด้านความพึงพอใจของสมาชิก ของสหกรณ์ ด้านการปฏิบัติงานภายในองค์กร ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านการเงินและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า ด้านความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านอาคารและสถานที่ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านบริการทั่วไป สมาชิกสหกรณ์ มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านธุรกิจในระดับมาก 5 ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวมการผลิต ธุรกิจการรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจให้บริการส่งเสริมการเกษตร ด้านการปฏิบัติงานภายในองค์กร สหกรณ์ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ขอจัดตั้ง และมีผลการปฏิบัติเปรียบเทียบกับผลงานประจำปี พบว่ายังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและรวบรวมผลผลิตยังมีปริมาณธุรกิจไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ขาดประสิทธิภาพและการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม พบว่า สหกรณ์มีการส่งเสริมการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยผลเป็นไปตามเป้าหมาย คณะกรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ เข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปี ระบบคอมพิวเตอร์และฐานข้อมูล สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมาก ในด้านคุณภาพการให้บริการ เพราะได้รับการบริการที่รวดเร็ว ถูกต้อง

สหกรณ์มีการควบคุมภายในอย่างเป็นระบบและจัดทำแผนกลยุทธ์ของสหกรณ์เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการ ในการพัฒนาองค์กร ด้านการเงิน สหกรณ์มีรายได้ลดลง ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ลูกหนี้ค้างมานาน ดอกเบี้ย ค้าง ค่าปรับค้าง ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์มีอัตราลดลงอย่างต่อเนื่อง ด้านปัญหาอุปสรรคการประสานงานภายในฝ่ายต่าง ๆ ยังไม่ดี เท่าที่ควร การวางแผนปฏิบัติงานและการติดตามผลยังไม่ต่อเนื่อง คณะกรรมการดำเนินการไม่มี นโยบายการบริหารงานที่ชัดเจนมีปัญหาในระดับน้อย สมาชิกสหกรณ์ยังขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์มีปัญหาในระดับมาก

สุวินชา การพัชชี และอภิรดา สุทธิสานนท์ (2558) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพระบบการจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม จากผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 แห่ง รวมทั้งสิ้น 2,029 คน พบว่า 1. ปัจจัยประชากรศาสตร์ ด้านอายุ และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพ ส่วนการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO ต่างกัน ในด้านการประเมินความเสี่ยงด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการติดตามและประเมินผล 2. ปัจจัยด้านการบริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ปัจจัยด้านการบริหาร คือ การสนับสนุนของผู้บริหาร/และการจัดการในองค์กร, ความพร้อมของ บุคลากร/และการฝึกอบรม, นโยบายขององค์กร/และกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน, การประสานงาน และงบประมาณ ต่างก็เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารงานและการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO เช่น มีการจัด โครงสร้างสายงาน, การบังคับบัญชาชัดเจน เหมาะสมกับขนาดและลักษณะของงาน, ผู้บริหารมีการ พิจารณากิจกรรมการควบคุมที่เหมาะสมและเพียงพอกับระดับความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย มีการประชุมร่วมกันเพื่อระบุปัจจัยเสี่ยง และโอกาสของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น มีการวิเคราะห์ ความเสี่ยงโดยลำดับความสำคัญของความเสี่ยง มีการจัดการกับความเสี่ยงในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสม 3. ปัจจัยด้านการบริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กันใน ทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยด้านการบริหารคือ การ สนับสนุนของผู้บริหาร/และการจัดการในองค์กร ความพร้อมของบุคลากร/และการฝึกอบรม นโยบายขององค์กร/และกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน การประสานงานและงบประมาณ ต่างก็เป็น เครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารงานและการดำเนินงาน บรรลุวัตถุประสงค์ และมีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานของงานปริมาณงานที่ได้รับเป็นไปตาม

เป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้รวดเร็วและทันเวลา ปริมาณงานที่ได้เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานแล้ว ได้ปริมาณงานเป็นที่พึงพอใจ มีการกำหนดความสำคัญของงานเพื่อบริหารเวลาในการจัดการงาน มีการลำดับงานที่จะทำก่อนหลังตามความสำคัญและเร่งด่วนเพื่อประสิทธิผลของงาน บุคลากรมีความพยายาม และทุ่มเทให้กับงานขององค์กร มีการจัดการคนเข้าทำงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ตรงกับงานนั้น การใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าและประหยัดทำให้เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด มีการบริหารค่าใช้จ่าย เช่น วัสดุ คน และเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียเปล่าเกินความจำเป็น ประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ปิยะธิดา อมรภิญโญ (2560) ได้ศึกษา การจัดการความเสี่ยงเพื่อความสำเร็จอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจการผลิตขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนในประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงิน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ วิสาหกิจการผลิตขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 258 แห่ง พบว่า การจัดการความเสี่ยงที่ถูกลำดับไปปฏิบัติมากที่สุดคือการจัดโครงสร้างองค์กร กำหนดอำนาจสั่งการและความรับผิดชอบที่ชัดเจน อันดับสองคือ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุมและอันดับสามคือกิจกรรมการควบคุมผ่านทางนโยบายและพบว่า การจัดการความเสี่ยงของ COSO ERM 2013 มีอิทธิพลต่อความสำเร็จอย่างยั่งยืนโดยผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า มี 2 หลักการ ที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจการผลิตขนาดย่อม คือ 1) ความมุ่งมั่นในการมุ่งใจพัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ 2) กิจกรรมการควบคุมผ่านทางนโยบาย ดังนั้นหากวิสาหกิจการผลิตขนาดย่อมต้องการประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนอาจเลือกนำข้อปฏิบัติการจัดการความเสี่ยงภายใต้ 2 หลักการดังกล่าวไปใช้มากกว่าหลักการอื่น ๆ

วัชรีย์ พรธณเรืองรอง (2549) ได้ศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานตามระบบการจัดการความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าการประเมินผลการดำเนินงานตามระบบการจัดการความเสี่ยงด้านกิจกรรมการควบคุมโดยรวมดำเนินการอยู่ในระดับดี มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมการควบคุมพบว่าการแบ่งแยกหน้าที่ของผู้บริหาร และมีมาตรการอย่างรัดกุมเพียงพอ มีการกำหนดขอบเขต อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน ส่งผลให้รายงานการตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพและมีความน่าเชื่อถือ

Pricewaterhouse Coopers (2004) ศึกษาเกี่ยวกับระดับการนำกรอบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร โดยศึกษาตามแนวคิดของ COSO ERM “Enterprise Risk Management” พบว่า องค์กรประกอบความเสี่ยงในแต่ละองค์กรประกอบถูกนำมาใช้ปฏิบัติไม่เท่ากัน โดยองค์กรประกอบที่ถูกนำมาใช้สูงสุด กิจกรรมควบคุม การติดตามผล และการประเมินความเสี่ยง ส่วนกลุ่มธุรกิจที่นำไปปฏิบัติมากที่สุด คือ กลุ่มธุรกิจด้านการเงิน รองลงมาคือ กลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ธุรกิจผู้ผลิตและจำหน่าย

Wisutteewong, Rompho (2015) ศึกษาเรื่อง Linking Balanced Scorecard and COSO ERM in Thai Companies การวิจัยนี้เป็นการศึกษาระหว่าง BSC และ COSO ERM ในบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย ค้นพบว่า การนำหลักการ BSC ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ด้าน มาประยุกต์ใช้กับ หลักการ COSO 8 องค์กรประกอบ ทำให้องค์กรที่ใช้หลักการนี้ช่วยเรื่องบริหารความเสี่ยงในองค์กรและสามารถลดความเสี่ยงในองค์กร รวมถึงช่วยรักษามูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นระยะยาว

Dessalegn (2007) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงและการตรวจสอบภายใน (COSO) : กรณีศึกษาของเออีโอเปียภาครัฐ พบว่าประสิทธิภาพในการจัดการความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อตรวจสอบภายในและมีอิทธิพลอย่างมากต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบภายใน ยกเว้นด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านกิจกรรมควบคุมไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพรายงานการตรวจสอบภายใน

Amanda (2017) ได้ศึกษา ความแตกต่างในจุดอ่อนของการจัดการความเสี่ยงระหว่างนโยบายการเลือกตั้งของเทศบาล พบว่าเมืองที่มีหัวหน้าฝ่ายการเงินที่ได้มาจากการแต่งตั้งจะมีโอกาสรายงานจุดอ่อนได้น้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งในการพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะมีจุดอ่อนในการจัดการความเสี่ยงและการค้นพบนี้ให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการเลือกตั้ง มาจากการปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่าที่ได้รับการว่าจ้างหรือแต่งตั้ง น่าจะเป็นเพราะความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากกระบวนการเลือกตั้งมีผลกระทบเชิงบวกต่อผลการปฏิบัติงาน สำหรับสภาเทศบาลเมืองและนายกเทศมนตรีจะเข้ามาช่วยลดจุดอ่อนการจัดการความเสี่ยง และช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพโดยรวม นอกจากนี้ยังพบว่าเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร จะเห็นว่าเมืองต่าง ๆ ควรคำนึงถึงผลกระทบที่มีนัยสำคัญของการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปกครองเมือง

Mary et al. (2016) ได้ศึกษา จุดอ่อนในการจัดการความเสี่ยงและหลักฐานการจัดกิจกรรมจริง พบว่า บริษัทที่รายงานถึงจุดอ่อนในการจัดการความเสี่ยงและการจัดการกิจกรรมจริง นอกจากนี้บริษัทที่ใช้การบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อวางแผน และกำหนดวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยจะแสดงให้เห็นว่าบริษัทที่นำระบบการจัดการความเสี่ยงมาใช้ในการดำเนินงาน มีนัยสำคัญต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบภายใน เนื่องจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องเข้าใจถึงวิธีการจัดกิจกรรมที่มีอยู่จริงให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

Moni (2014) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของระบบการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อการกระจายอำนาจการคลัง โดยระบบการจัดการความเสี่ยงที่ดำเนินการโดยรัฐบาลรีเจนซี (RG) ในย่าน Kupang และเขตภาคเหนือของติมอร์ตะวันออกโดยใช้คณะกรรมการขององค์กรการกุศลของคณะกรรมการ Treadway Commission (COSO) เก็บข้อมูลโดยแบ่งเป็นสองขั้นตอน ขั้นตอนแรกเริ่มต้นด้วยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ 100 คนจาก 300 คน เพื่อประเมินว่าองค์กรประกอบการควบคุมใดที่เลวร้ายที่สุดในปัจจุบัน การใช้แบบจำลอง SERVQUAL เป็นเทคนิคการวิจัย พบว่าสภาพแวดล้อมการควบคุมแสดงให้เห็นถึงการใช้งานที่เลวร้ายที่สุดและส่วนใหญ่เกิดจากการขาดความมุ่งมั่นของผู้ปฏิบัติงานที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้บริหารระดับสูงให้เกิดความมุ่งมั่นน้อยลง ทั้งนี้ปัจจัยที่มีนัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ผู้บริหารระดับสูงมีความมุ่งมั่นที่ไม่ดีคือความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ผลการศึกษายังพบว่าความขัดแย้งทางผลประโยชน์ทางสังคมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารระดับสูงมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงน้อยลง

2.4 การพัฒนาสมมติฐาน

การศึกษาจัดทำขึ้นภายใต้กรอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดควบคุมภายใน (COSO ERM) และผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ (Balanced Scorecard)

2.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายในองค์กรและผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ทำการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (2) เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลองค์กรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารในระดับปฏิบัติการของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย จำนวน 29 ธนาคาร จำนวน 509 คน ผลการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมองค์กร ลักษณะปัจเจกบุคคลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กรที่มีต่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยที่วัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลองค์กรและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลองค์กรของ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยโดยผ่านพฤติกรรมองค์กร ดังนั้นวัฒนธรรมองค์กรก็จะเป็นแบบแผนต่อพฤติกรรมในองค์กรก่อให้เกิดการผูกพัน การมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อองค์กร และเป็นเครื่องมือ ชี้แนะแนวทางสำหรับพนักงานในการประพฤติปฏิบัติหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร (พีรญา ชื่นวงศ์, 2558) สอดคล้องกับ มนู ลีนะวงศ์ (2555) พบว่าสภาพแวดล้อมภายในองค์กร พฤติกรรมองค์กร นั้นมีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานโดยใช้แนวทางตามหลัก Balance Scorecard ซึ่งในอดีตการประเมินผลการดำเนินงานมักให้ความสำคัญในเรื่องการเงินเป็นหลัก แต่การประเมินแบบดุลยภาพยังประเมินในด้านอื่น ๆ อีกที่มีใช้ด้านการเงินเป็นหลัก ประกอบด้วย 4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านการเจริญเติบโต และมุมมองด้านการเรียนรู้พัฒนา ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามแบบดุลยภาพ คือ การเปรียบเทียบตามเป้าหมายหรือแผนที่กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ภายในขององค์กร

สอดคล้องกับ ศิริมล แสนสุข (2556) ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน และประสิทธิผลการ ควบคุมภายในธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย ซึ่งผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายในธุรกิจโรงแรม ที่มีที่ตั้งของธุรกิจแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในโดยรวมแตกต่างกัน 2) ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายในธุรกิจโรงแรม ที่มีรายได้จากการดำเนินงานเฉลี่ยต่อปีแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิผลการควบคุมภายในโดยรวมแตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบ จึงควรนำผลไปวางแผนพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในธุรกิจโรงแรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ โดยใช้กำหนดกลยุทธ์ใหม่ ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงาน และสร้างความเติบโตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ ธนัชชา โยธาทัช (2549) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ผู้จัดการสหกรณ์ที่มีทุนการดำเนินงานแตกต่างกันนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยงและมีผลการดำเนินงานด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงินแตกต่างกัน แต่นโยบายทั่วไป นโยบายด้านธุรกิจและนโยบายด้านเงินทุนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญศิริ บุญรัตน์ (2556) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) กรณีศึกษา สำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคภาคใต้ ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับประสิทธิภาพการทำงานและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตใจและปัจจัยค้ำจุนกับระดับประสิทธิภาพการทำงานของ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) พบว่า ระดับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานอยู่ในระดับดี โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ อายุการทำงาน และปัจจัยที่เป็นข้อเสนอแนะจากพนักงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ได้แก่ เงินเดือนและสวัสดิการ ด้านสภาพแรงงาน ลักษณะงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุวินชา การพัชชี (2555) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้ทำการศึกษาปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านบริหาร ที่มีต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO และประสิทธิภาพในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านบริหาร มีผลต่อประสิทธิผลการควบคุมภายใน ตามแนวคิด COSO และมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาณี เณรวงศ์ (2558) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้การ บริหารงานการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมือง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปฏิบัติงานกองคลังของหน่วยงาน

สนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมือง ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 208 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมือง โดยรวมมีระดับที่ดี ประกอบด้วย ด้านปรัชญาในการการทำงานของผู้บริหาร ด้านความซื่อสัตย์ จริยธรรมในการบริหาร การปฏิบัติงาน ด้านนโยบายในการบริหารและการพัฒนา บุคลากร ด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและด้านโครงสร้างของหน่วยงาน นอกจากนี้ยังพบว่า ประเภทหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองที่ต่างกัน จะมีปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบการบริหารงาน การเงินการคลังภาครัฐแตกต่างกัน ดังนั้น หน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองควรให้ความสำคัญในการจัดโครงสร้างหน่วยงานและสายบังคับบัญชาเหมาะสม ชัดเจน รวมถึงนโยบายการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายการบริหาร และผู้บริหารงานได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีการพัฒนาความรู้ควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญของการควบคุมภายใน สอดคล้อง เช่นกันกับงานวิจัยของ มยุรี สีเชียงหา (2558) ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการบริหาร ภาพลักษณ์องค์กรที่มีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารภาพลักษณ์องค์กรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานตามหลัก Balanced Scorecard ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการบริหารภาพลักษณ์องค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saudah Ahmad et.al (2014) ศึกษาเรื่อง Enterprise Risk management (ERM) Implementation: Some Empirical Evidence from Large Australian Companies เป็นการศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในออสเตรเลีย โดยบริษัทเหล่านี้มีการนำหลักการ COSO ERM นำมาปรับใช้ในองค์กรเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปีแล้ว ซึ่งพบว่า สามารถกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ยั่งยืนและสามารถพัฒนากระบวนการเชิงกลยุทธ์ ได้ดีกว่าอีกหลายประเทศ

จากการอภิปรายข้างต้น สภาพแวดล้อมภายในองค์กรส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในองค์กร จึงสรุปสมมติฐานได้ดังนี้

H_1 : สภาพแวดล้อมภายในองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์

2.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดวัตถุประสงค์และผลการดำเนินงาน เชิงคุณภาพ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง Islami, Mustafa (2018) ทำการศึกษา ความสำคัญของการใช้การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานจากจำนวนผู้เข้าร่วมการสำรวจจำนวน 172 คน จาก 13 บริษัทที่ดำเนินงานใน Kosovo โดยกำหนดเป็นขั้นตอนตามวิธีการของ MBO โดยผลการศึกษาวิธีการกำหนดวัตถุประสงค์เป็นวิธีการที่ดี ในการปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของพนักงาน และส่งผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเพิ่มพูนความรู้ ของพนักงาน ซึ่งงานวิจัยนั้น สอดคล้องกับ Frink, Ferris (1998) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการการตั้งเป้าหมาย และการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นมีผลมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรซึ่งส่งผลให้เกิด ประสิทธิภาพขององค์กรที่ดีขึ้น

จากการอภิปรายข้างต้น องค์กรที่มีการตั้งเป้าหมาย กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นวิธีการที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร จึงสามารถสรุปเป็น สมมติฐานได้ดังนี้

H₂ : การกำหนดวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน
เชิงคุณภาพ

2.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบ่งชี้เหตุการณ์และผลการดำเนินงาน เชิงคุณภาพ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต พบว่า แนวทางการพัฒนาและบริหารโครงสร้าง ความเสี่ยงขององค์กรรัฐวิสาหกิจ องค์ประกอบของการจัดการความเสี่ยง คือ การระบุเหตุการณ์ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ การดำเนินงาน และการระบุเหตุการณ์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานทางธุรกิจ ทั้งด้านที่เป็นการเงินและมีใช้การเงิน (Ed Donnell, 2005) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (Sharma, 2009) ศึกษาเกี่ยวกับระบบการวางแผน และการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ในธุรกิจและอุตสาหกรรมรัฐบาลและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรทั่วโลกเพื่อจัดกิจกรรมทางธุรกิจให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กร ปรับปรุงการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กรและติดตามประสิทธิภาพขององค์กรต่อเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ข้อพิจารณาที่สำคัญในการปรับปรุงประสิทธิภาพคือการสร้าง และใช้มาตรการหรือตัวบ่งชี้

ประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากกระบวนการติดตามตัวชี้วัดเหล่านี้ ตัวบ่งชี้อาจได้รับการประเมินและเปลี่ยนแปลงเพื่อสนับสนุนเป้าหมายดังกล่าวให้ดียิ่งขึ้น ความสำเร็จของดัชนีชี้วัดคุณภาพหรืออุปกรณ์ที่คล้ายกันจะขึ้นอยู่กับการระบุตัวแปรทางการเงิน และการเงินที่ไม่เป็นตัวเงิน และการวัดผลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์และเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานไปสู่ผลตอบแทนและการลงโทษ ผู้เสนอดัชนีชี้วัดความสมดุลอ้างว่าสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่นำไปสู่การสื่อสารและแรงจูงใจที่ดีขึ้นซึ่งเป็นสาเหตุให้ประสิทธิภาพดีขึ้น

จากการอภิปรายข้างต้น การบ่งชี้เหตุการณ์เป็นมาตรการ วิธีการหนึ่งในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร ดังนั้นจึงสามารถสรุปเป็นสมมติฐานได้ดังนี้

H₃ : การบ่งชี้เหตุการณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

2.4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความเสี่ยงและผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต ศึกษาผลกระทบของกิจการจากการจัดหาแหล่งเงินทุนภายนอก และศึกษาการบริหารความเสี่ยงขององค์กร (ERM) พบว่า ผู้บริหารใช้การประเมินความเสี่ยงเข้ามาช่วยจัดการรายได้ตามกิจกรรมที่ทำ และกิจกรรมด้านการเงินตามเกณฑ์คงค้างเมื่อทำกิจกรรมจัดหาแหล่งเงินทุนได้ดีขึ้น (Teng-Shih Wang, 2018) สอดคล้องกับ จรสรณโกยวิช (2550) พบว่า ในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ มีแนวทางข้อกำหนดการบริหารความเสี่ยงสำหรับองค์กรอุตสาหกรรมบริการเพื่อใช้ในการประเมินความเสี่ยง ซึ่งเมื่อจัดทำแนวทางการประเมินความเสี่ยงได้ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น โดยข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง คือ ข้อกำหนดมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์มาเปรียบเทียบกับการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัย Rasid (2016) ศึกษาเรื่อง Management accounting and risk management in Malaysian financial institutions An exploratory study ผลการศึกษาพบว่าการบริหารการจัดการและการบริหารความเสี่ยงในประเทศมาเลเซียมีความสำคัญในการก่อให้เกิดมูลค่าและเพิ่มประสิทธิผลในองค์กร และงานวิจัยของ Calandro Jr and Lane (2016) ทำการศึกษาเรื่อง Insights from the Balanced Scorecard An introduction to the Enterprise Risk Scorecard ผลการศึกษาพบว่าการนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับ BSC ใช้ในการประเมินความเสี่ยง พบว่าทำให้ประสิทธิผลการทำงานเพิ่มมากขึ้น โดยกำหนดออกมาให้เป็นในรูปแบบ Framework

เพื่อนำมาบูรณาการในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร พึ่งพรพรหม (2558) ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพองค์กรของ ธุรกิจส่งออกข้าวหอมมะลิในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การบริหารความเสี่ยงมีส่งผลต่อ ประสิทธิภาพขององค์กร สามารถนำไปใช้ปรับปรุงการสร้างประสิทธิภาพในองค์กรเพื่อให้สอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป และเป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินให้มีประสิทธิภาพ สามารถลดความเสี่ยงในการดำเนินงาน

จากการอภิปรายขั้นต้น แนวทางการประเมินความเสี่ยง เป็นวิธีการหนึ่งที่ยังสามารถรู้จุดอ่อนหรือข้อบกพร่องที่สมควรต้องแก้ไขได้ ดังนั้นจึงสามารถสรุปเป็นสมมติฐานได้ดังนี้

H₄ : การประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ

2.4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองความเสี่ยงและผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ

การศึกษางานวิจัยในอดีต ศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบูรณาการ การบริหารความเสี่ยงกับการประเมินประสิทธิภาพแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard) โดยศึกษา เริ่มต้นจาก วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ดำเนินงานและกระบวนการประเมินประสิทธิภาพแบบ ดุลยภาพแบบเดิม พบว่าในการประเมินแต่ละมุมมองยังไม่สมบูรณ์แบบ และไม่สามารถวิเคราะห์ผล การทดลองได้อย่างแท้จริงจึงกำหนดรูปแบบการประเมินใหม่ 3 ระดับคือ ระดับผู้บริหาร ระดับ หัวหน้าฝ่าย ระดับพนักงาน เพื่อให้แสดงได้ทั้งเป้าหมาย และความเสี่ยงที่อาจจะกระทบต่อเป้าหมาย นั้น ๆ แล้วจึงทำการระบุ วิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงเพื่อช่วยลดการเกิดความเสียหาย พบว่า การบูรณาการระบบบริหารความเสี่ยงกับการประเมินประสิทธิภาพแบบดุลยภาพ สามารถช่วยลด โอกาสของความเสียหายจากการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ 4 มุมมอง (ปฐมพงศ์ เอี่ยมบุญฤทธิ์ ,2550) มีความสอดคล้องกันกับ นพพร แพทย์รัตน์ (2561) การนำการวัดผลเชิงดุลยภาพเพื่อประเมิน ความสามารถของบริษัทภิบาลด้าน IT มาใช้ ประกอบด้วย (1) การประเมินกระบวนการของ ITG เพื่อลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศ (2) การมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับลูกค้า ผู้มีส่วนได้ เสียที่เข้ามาใช้ระบบ IT (3) การประเมินประสิทธิภาพและระบบบริษัทภิบาลด้าน IT ซึ่งจะต้อง สอดคล้องกับทิศทางขององค์กร และ (4) การสร้างความยั่งยืนในระบบบริษัทภิบาลด้าน IT โดยการ เรียนรู้และพัฒนาทางด้าน IT อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการมีบริษัทภิบาลด้าน IT ที่ดีย่อมก่อให้เกิดความ สอดคล้องกับการบริหารและการจัดการขององค์กรการดำเนินงานตามกลยุทธ์ เป้าหมายที่องค์กร

ได้ตั้งไว้ และมุ่งให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และงานวิจัยของ อรุช คงรุ่งโชค (2557) พบว่า การระบุปัจจัยความเสี่ยงและโอกาสของความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อ ประเมินความเสี่ยงพอของระบบการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในหรือลดความเสี่ยง

จากการอภิปรายข้างต้นการตอบสนองความเสี่ยง เป็นวิธีการหรือมาตรการหนึ่งที่จะ ช่วยลดความเสียหาย ไม่ว่าจะเกิดจากระบบหรือคน ดังนั้นจึงสามารถสรุปเป็นสมมติฐานได้ดังนี้

H₅ : การตอบสนองความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

2.4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมควบคุมและผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

จากการศึกษาจากงานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับกิจกรรมควบคุม พบว่า วิธีการบริหาร แบบสมดุล (BSC) นับเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุม เพื่อช่วยให้องค์การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลโดยอาศัยการวัดเพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงานในหลายมุมมองเริ่มต้นที่ วิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์การ จากนั้นดำเนินการสร้างดัชนีวัดผลความสำเร็จเพื่อเป็น ตัวบ่งชี้ถึงเป้าหมายและใช้ประเมินผล การปฏิบัติงาน ในส่วนที่สำคัญต่อกลยุทธ์ที่สะท้อนการ ดำเนินงานใน 4 มุมมอง คือ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้ และการพัฒนา (สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรี พรรณเรืองทอง (2549) ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานตามระบบการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการเกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เหมาะสม โดยมีการแบ่งแยกหน้าที่ ขอบเขต ของผู้บริหาร และ ผู้ปฏิบัติงานแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน สอดคล้องกับ นิภาภรณ์ ไสยวงศ์ (2546) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การควบคุมภายในด้านบัญชีกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตร ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในทุกด้านของสหกรณ์การเกษตรมีผลต่อการดำเนินงานที่ดีด้วย ซึ่งสามารถเป็น แนวทางให้แก่ผู้บริหารว่าควรปรับปรุงการจัดทำงานการเงินให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ปิยนุช พิลารักษ์ (2558) ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของศักยภาพทางการตลาดเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการดำเนินงาน ของธุรกิจตัวแทนประกันวินาศภัย ผลการศึกษาพบว่า ระหว่างศักยภาพทางการตลาด ได้แก่ด้านการ วางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ส่งผลต่อการดำเนินงานที่ดีตามหลัก Balanced Scorecard อันจะก่อให้เกิดการจรรงรักภักดีต่อองค์กร ความมั่นคงและความสำเร็จต่อไปแต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ วสันต์ชัย กากแก้ว (2553) ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขึ้น

พื้นฐาน ผลศึกษาพบว่า กิจกรรมการควบคุมภายในไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการบริหาร ด้วยเหตุผลว่าการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารเชิงวิชาการที่ครูต้องมีอิสระในจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะจัดวางกิจกรรมการควบคุมที่มากเกินไปไม่ได้ ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาจะต้องใช้หลักการของ ปัจจัยจูงใจโดยมอบหมายการทำงานให้รับผิดชอบ วางกลไกลักษณะงานให้ท้าทายความสามารถ สนับสนุน และเสริมขวัญกำลังใจ และหากจะเสริมประสิทธิผลของการบริหารจะต้องให้ผ่านกระบวนการด้านสารสนเทศ และการสื่อสาร ซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการอภิปรายข้างต้น กิจกรรมควบคุมอาจจะเริ่มจากกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ กลยุทธ์ขององค์กร เพื่อที่จะลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ จึงสามารถสรุปเป็นสมมติฐานได้ดังนี้

H_6 : กิจกรรมการควบคุมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

2.4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างสารสนเทศและการสื่อสารและผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต การสื่อสารในองค์กรเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น และสำหรับผู้บริหารควรใช้การสื่อสารในองค์กรควบคู่ไปกับการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ การสื่อสารภายในองค์กร เช่น การสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตสามารถช่วยผลักดันการเปลี่ยนแปลงองค์กรในท่ามกลางภาวะการแข่งขันที่สูงและการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรสามารถกลายเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืนอีกด้วย (Doherty, 2011) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Carr (2007) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสื่อสารการแบ่งปันข้อมูลภายในบริษัทที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานจำนวน 231 บริษัท พบว่า วิธีการใช้การสื่อสารการแบ่งปันข้อมูลภายในแบบเดิมภายในบริษัทเปรียบเทียบกับระหว่างการสื่อสารภายในแบบใหม่โดนอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วย ปรากฏว่าผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

จากการอภิปรายข้างต้น เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีบทบาทและส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีส่วนช่วยและเป็นแรงผลักดันให้แก่องค์กรสามารถแข่งขันได้กับคู่แข่งทางธุรกิจ ดังนั้นจึงสามารถสรุปเป็นสมมติฐานได้ดังนี้

H₇ : สารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน
เชิงดุลยภาพ

2.4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามประเมินผลและผลการดำเนินงาน เชิงดุลยภาพ

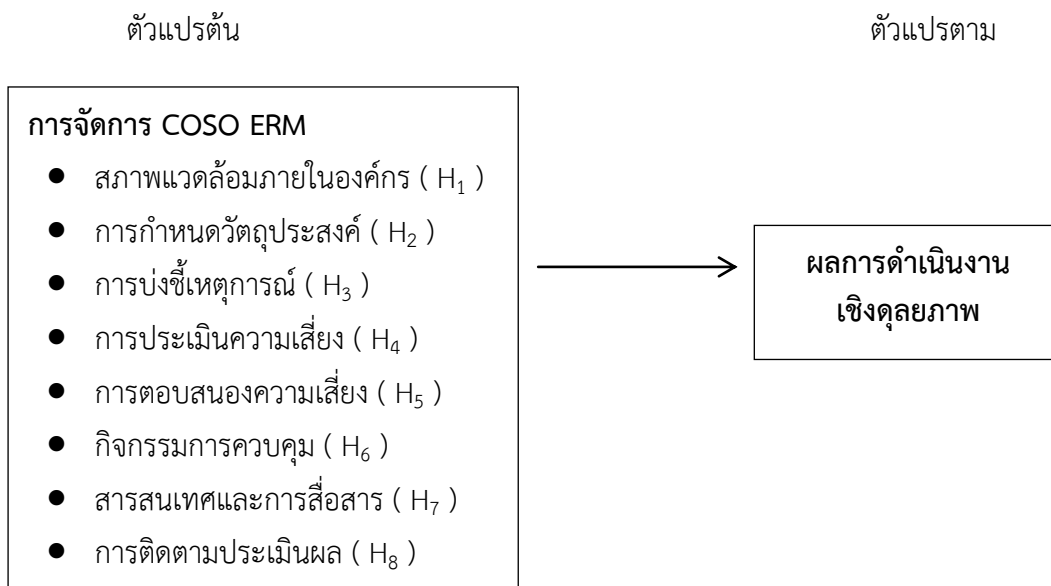
การศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดสมรรถนะมาตรฐานของ
บริษัทตัวแทนจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรม โดยอาศัยหลักการประเมินผลเชิงดุลยภาพ (Balanced
scorecard) ภายใต้อะไร 5 มุมมอง โดยแบ่งเป็นการวัดผลกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรคือ
มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้
และพัฒนา และเนื่องจากลักษณะธุรกิจซึ่งต้องซื้อสินค้ามาจำหน่ายต่อยังลูกค้า ดังนั้นจึงต้องวัดผล
กระบวนการดำเนินงานภายนอกด้วย คือ มุมมองด้านซัพพลายเออร์ ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย
(1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูล (2) กำหนดดัชนีชี้วัดสมรรถนะการดำเนินงานระดับองค์กร และ
เชื่อมโยงกลยุทธ์สู่ระดับแผนกเพื่อการปฏิบัติ โดยอาศัยหลักการประเมินผลเชิงดุลยภาพ
(3) กำหนดค่าเป้าหมาย (4) จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของดัชนีวัดสมรรถนะ
ภายใต้อะไร 5 มุมมอง (5) พัฒนาระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานและทบทวนค่าเป้าหมายที่กำหนด
ขึ้นสำหรับแผนกขาย โดยการเปรียบเทียบกับผู้ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน (6) จัดทำระบบเอกสาร
เพื่อการตรวจติดตาม และปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า เมื่อมีการจัดทำ
ระบบการติดตามผลส่งผลให้มีการติดตามผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น (ฐิติมา สุวรรณรังสี, 2553)
สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิ สานันท์ (2559) ศึกษาการติดตามและประเมินผลการควบคุมตาม
กรอบแนวคิดของ COSO โดยผลการศึกษาพบว่า จัดทำรายงานเสนอต่อผู้บริหารเป็นระยะ และมีการ
ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
และประสิทธิภาพการดำเนินงานในองค์กรดีขึ้น และยังสอดคล้องกับ ชญานิษฐ์ อรุณสิทธิ์ (2551)
กล่าวว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล โดยมีการวางแผนและ
ติดตามผล จะทำให้ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก
ระดับน้อยลง

จากการอภิปราย การติดตามและประเมินผลนั้น องค์กรจะต้องมีการติดตามผล เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการว่ามีความเหมาะสมและสามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ดังนั้นจึงสามารถสรุปเป็นสมมติฐานได้ดังนี้

H₈ : การติดตามประเมินผลมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

2.5 กรอบแนวคิด

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยในอดีต เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิด COCO ERM ต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

ภาพที่ 4 : กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ และศึกษาการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน โดยผู้ศึกษาได้ทำการกำหนดแนวทางการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 แผนการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้สามารถให้แนวคิดในการศึกษาโดยแบ่งข้อมูล ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ การออกแบบสอบถามผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์
2. ข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระเบียบ ข้อบังคับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ คอผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ทั้งหมด 788 แห่ง โดยแบ่งเป็น ภาคเหนือ 91 แห่ง ภาคกลาง 394 แห่ง ภาคใต้ 91 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 119 แห่ง และ ภาคตะวันออก 93 แห่ง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2560)

2. กลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ กำหนดจากประชากรที่ทราบจำนวน โดยใช้สูตร Taro Yammane ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาค้างนี้ คอ 265 ตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

กำหนดให้	N	แทน จำนวนหรือขนาดประชากร
	n	แทน จำนวนหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	e	แทน ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้ (0.05) ร้อยละ 5

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} n &= \frac{788}{1 + (788 \times (0.05)^2)} \\ &= 265.3199 \\ &\approx 265 \text{ แห่ง} \end{aligned}$$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้างนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยประยุกต์แบบสอบถามในอดีตจากหลายๆงานวิจัย (หทัยรัตน์ สุวรรณกุล, 2553) (มนัส วงศ์ศรีแก้ว, 2552) (เพียงฤทัย คงดำ, 2557) (นพภูถ สุทธิพงษ์, 2558) (จุฑามาศ พิมพ์า

,2552) และ(กมลพร วรรณชาติ,2556) ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของสหกรณ์ โดยครอบคลุมถึง จำนวนพนักงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวนคณะกรรมการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปีบัญชีปัจจุบัน ปริมาณธุรกิจ (รายได้) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปีบัญชีปัจจุบัน จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปีปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายใน โดยครอบคลุมทั้ง 8 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามประเมินผล และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ตัวเลือกของลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ (1) น้อยที่สุด ถึง (5) มากที่สุด

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามหลัก Balanced Scorecard คือ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเจริญเติบโต ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ตัวเลือกของลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ (1) น้อยที่สุด ถึง (5) มากที่สุด

เกณฑ์ในการให้คะแนน กำหนดให้เป็นลักษณะของตัวเลข ผู้วิจัยได้กำหนดค่าของคะแนนแบบสอบถามที่มีระดับการยอมรับ 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ผู้วิจัยได้วางแผน และกำหนดขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาข้อมูล เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในและการประเมินผลการดำเนินงานโดยอ้างอิง ใช้แนวคิด COSO ERM และอ้างอิง Balanced Scorecard ทั้ง 4 ด้าน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมถึงขอบเขตที่ต้องการศึกษา

2. ศึกษารูปแบบของแบบสอบถาม โดยการประยุกต์งานวิจัยในอดีตเพื่อสร้างเครื่องมือให้เหมาะสมกับแบบสอบถาม

3. เรียบเรียงแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่จะทำการสำรวจและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาการวิจัย

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาอีกครั้ง

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ผู้จัดการสหกรณ์ จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาการวิจัย โดยทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha) หากค่าที่ได้มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามนั้นมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปทดสอบสมมติฐานและนำไปใช้ในการวิจัยได้ (Blesic et al. (2011)

7. นำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูล (Try-out) กับผู้ปฏิบัติงานสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha) ซึ่งการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.936 และผลการดำเนินงานตามหลัก Balanced Scorecard ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.913

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสถิติเชิงประจักษ์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง ได้แก่

1. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจริง จำนวน 30 คน พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม เปรียบนำไปรษณีย์
2. ขออนุญาตจากคณะกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พร้อมแบบสอบถามแล้วนำไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้จัดการ/หัวหน้างานสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง โดยการค้นหาที่อยู่จากทำเนียบสหกรณ์ โดยแนบซองจดหมายตอบกลับพร้อมกับแบบสอบถามซึ่งกำหนดให้ส่งจดหมายตอบกลับทางไปรษณีย์ภายใน 15 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถามหรือรอรับแบบสอบถามทันที หากครบกำหนดแล้วยังไม่ได้รับแบบสอบถามกลับมาจะดำเนินการติดตามทางโทรศัพท์
4. ดำเนินการเก็บรวบรวมตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับ และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำมาลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ พร้อมทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ระดับการจัดการความเสี่ยงกับผลการดำเนินงาน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งใช้เกณฑ์เปรียบเทียบการแปลความหมาย 5 ระดับ ตามแบบของ ลิกเคอร์ต (Likert-Type) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ดังนั้นระดับคะแนนจะมีช่วงระหว่าง 0.8 คะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานตามหลัก BSC สถิติที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation Analysis)

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 144) มีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
ค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.8 ขึ้นไป	ระดับสูง
ค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.6-0.79	ระดับค่อนข้างสูง
ค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.4-0.59	ระดับปานกลาง
ค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.2-0.39	ระดับค่อนข้างต่ำ
ค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยกว่า 0.2	ระดับต่ำ

4. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้ในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดควบคุมภายใน กับตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแนวคิด Balance Scorecard แสดงเป็นสมการได้ดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7 + b_8X_8 + \text{error}$$

โดยที่ Y หมายถึง ผลการดำเนินงาน

X₁ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อม

X₂ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

X₃ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการบ่งชี้เหตุการณ์

X₄ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง

X₅ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการตอบสนองความเสี่ยง

X₆ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการกิจกรรมควบคุม

X₇ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

X_8 หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านติดตามและประเมินผล

Error หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นอย่างสุ่ม

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการควบคุมภายในของสหกรณ์ ออมทรัพย์และผลการดำเนินงาน และศึกษาถึงการควบคุมภายในผลการดำเนินงานตาม หลัก Balanced Scorecard จากการส่งแบบสอบถามไปยังผู้จัดการสหกรณ์ ได้รับกลับและใช้เป็น กลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 300 ชุด ซึ่งผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย
2. ทดสอบการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายใน และผลการดำเนินงาน
3. ทดสอบสหสัมพันธ์ของผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย
4. ทดสอบความถดถอยเชิงพหุคูณของผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ออมทรัพย์

จากการรวบรวมข้อมูลข้อมูลแบบสอบถามจากสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย จำนวน 300 แห่ง ซึ่งแบบสอบถามในส่วนที่ 1 ประกอบด้วย จำนวนพนักงาน จำนวนคณะกรรมการ ดำเนินงาน ระยะเวลาการดำเนินงาน ทุนดำเนินงานรอบปีบัญชีปัจจุบัน รายได้ของสหกรณ์รอบปี บัญชีปัจจุบัน และจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ในปีปัจจุบัน ดังตารางที่ 4.1 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
จำนวนพนักงาน	16.16	13.42
จำนวนคณะกรรมการดำเนินงาน	15.96	4.34
ระยะเวลาดำเนินงาน	32.91	20.83
ทุนการดำเนินงานในรอบปีบัญชีปัจจุบัน	3,742,819,567	7,336,734,418
รายได้ในรอบปีบัญชีปัจจุบัน	289,514,686.80	573,754,687.40
จำนวนสมาชิกของสหกรณ์	7,592,591.198	126,489,037.70

จากตารางที่ 4.1 พบว่า จำนวนพนักงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ค่าเฉลี่ย 16.16 คน จำนวนคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ค่าเฉลี่ย 15.96 คน ระยะเวลาดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ค่าเฉลี่ย 32.91 ปี ทุนการดำเนินงานในรอบปีบัญชีปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3,742,819,567 รายได้ในรอบปีบัญชีปัจจุบันของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ค่าเฉลี่ย 289,514,686.80 บาท จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ค่าเฉลี่ย 7,592,591.198 คน

ส่วนที่ 2 ทดสอบการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายในและผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายในซึ่งประกอบไปด้วยสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ การบ่งชี้เหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมควบคุม สารสนเทศ และการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ หาค่าความถี่ (Frequency) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นรายข้อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1. สหกรณ์มีนโยบายการบริหารงานของบุคลากรที่ เน้นความซื่อสัตย์ และมีจริยธรรม	4.59	.681	มากที่สุด
2. สหกรณ์มีการมอบอำนาจและหน้าที่ความ รับผิดชอบให้กับบุคคลที่เหมาะสมและเป็นไปอย่าง ถูกต้อง และมีการแจ้งให้พนักงานทุกคนทราบ	4.56	.659	มากที่สุด
3. สหกรณ์มีการจัดโครงสร้างและสายการการบังคับ บัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสมและมีการแสดงแผนภูมิ การจัตองค์กรให้พนักงานทุกคนทราบ	4.58	.652	มากที่สุด
4. สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการที่มีความรู้ เข้าใจในหลักและวิธีการของสหกรณ์ รวมถึงความรู้ ในการบริหารงานของสหกรณ์	4.33	.731	มากที่สุด
โดยรวม	4.52	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พิจารณาเป็นรายด้านการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สหกรณ์มีนโยบายการบริหารงานของบุคลากรที่เน้นความซื่อสัตย์ และมีจริยธรรม ($\bar{X} = 4.59$) สหกรณ์มีการจัดโครงสร้างและสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสมและมีการแสดงแผนภูมิการจัตองค์กรให้พนักงานทุกคนทราบ ($\bar{X} = 4.58$) สหกรณ์มีการมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับบุคคลที่เหมาะสมและเป็นไปอย่างถูกต้อง และมีการแจ้งให้พนักงานทุกคนทราบ ($\bar{X} = 4.56$) และสหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการที่มีความรู้เข้าใจในหลักและวิธีการของสหกรณ์ รวมถึงความรู้ในการบริหารงานของสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นรายชื่อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
5. สหกรณ์มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน งบประมาณ อัตรากำลัง และ ระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน	4.53	.641	มากที่สุด
6. สหกรณ์มีการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญในการ บริการแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป	4.61	.589	มากที่สุด
7. สหกรณ์มีการปฏิบัติตามเป้าหมายองค์กร อย่างชัดเจน	4.52	.687	มากที่สุด
8. ผู้บริหารของสหกรณ์กำหนดวัตถุประสงค์ของ รายงานทางการเงินอย่างชัดเจน และเพียงพอ	4.49	.677	มากที่สุด
โดยรวม	4.54	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พิจารณาเป็นรายด้านการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สหกรณ์มีการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญในการบริการแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 4.61$) สหกรณ์มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน งบประมาณ อัตรากำลัง และระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.53$) สหกรณ์มีการปฏิบัติตามเป้าหมายองค์กรอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.52$) และผู้บริหารของสหกรณ์กำหนดวัตถุประสงค์ของรายงานทางการเงินอย่างชัดเจน และเพียงพอ ($\bar{X} = 4.49$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ เป็นรายชื่อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
9.ผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วมในการระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น การปรับลดบุคลากร , การเกิดภัยธรรมชาติ , การใช้เทคโนโลยี	4.11	.772	มาก
10.สหกรณ์มีมาตรฐานในการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยจัดทำแบบฟอร์มการ ประเมินผล และมีกำหนดระยะเวลาในการ ประเมินผล	4.10	.769	มาก
11.การปฏิบัติงานทางด้านจัดเก็บรายได้เป็นไปตามระเบียบฯและจัดเก็บได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	4.34	.770	มากที่สุด
12.สหกรณ์มีการอธิบายถึงความเสี่ยงและวิธีการบริหารความเสี่ยงอย่างเปิดเผย	4.16	.756	มาก
โดยรวม	4.18	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.4 พิจารณาเป็นรายด้านการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การปฏิบัติงานทางด้านจัดเก็บรายได้เป็นไปตามระเบียบฯและจัดเก็บได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ($\bar{X} = 4.34$) สหกรณ์มีการอธิบายถึงความเสี่ยงและวิธีการบริหารความเสี่ยงอย่างเปิดเผย ($\bar{X} = 4.16$) ผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วมในการระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น การปรับลดบุคลากร , การเกิดภัยธรรมชาติ , การใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.11$) และสหกรณ์มีมาตรฐานในการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยจัดทำแบบฟอร์มการ ประเมินผล และมีกำหนดระยะเวลาในการ ประเมินผล ($\bar{X} = 4.10$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านการประเมินความเสี่ยง เป็นรายชื่อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านการประเมินความเสี่ยง	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
13.สหกรณ์มีการระบุนายการบัญชีและเปิดเผยข้อมูล ที่มีสาระสำคัญอย่างครบถ้วน	4.46	.714	มากที่สุด
14.สหกรณ์มีการคัดกรองผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก ของสหกรณ์	4.47	.666	มากที่สุด
15.สหกรณ์มีเกณฑ์ในการพิจารณาระบุความเสี่ยง ระดับความสำคัญของความเสี่ยง ผลกระทบและ ความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง	4.14	.729	มาก
16.สหกรณ์มีการประเมินโครงสร้างและจัดโครงสร้าง ขององค์กรเป็นระยะๆ เพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง	4.12	.726	มาก
โดยรวม	4.30	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พิจารณาเป็นรายด้านการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สหกรณ์มีการคัดกรองผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.47$) สหกรณ์มีการระบุนายการบัญชีและเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 4.46$) สหกรณ์มีเกณฑ์ในการพิจารณาระบุความเสี่ยง ระดับความสำคัญของความเสี่ยง ผลกระทบและความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.14$) และสหกรณ์มีการประเมินโครงสร้างและจัดโครงสร้าง ขององค์กรเป็นระยะๆ เพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.12$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านการตอบสนองความเสี่ยง เป็นรายข้อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านการตอบสนองความเสี่ยง	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
17.สหกรณ์มีนโยบายการดำเนินงานการควบคุม ทางการเงิน เช่น ผู้ลงนามในการเบิกจ่ายเงินมีผู้ มีอำนาจในการเบิกจ่าย 2 ใน 3 คน	4.47	.720	มากที่สุด
18.สหกรณ์มีการชี้แจงให้สมาชิกทราบถึงกฎระเบียบ ของสหกรณ์ และการเบิกจ่าย	4.51	.646	มากที่สุด
19.สหกรณ์มีการแจ้งให้พนักงานทราบเกี่ยวกับ วิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง	4.42	.720	มากที่สุด
20.สหกรณ์มีการวิเคราะห์สาเหตุ วิธีการควบคุมเพื่อ ป้องกันหรือลดความเสี่ยงทั้งที่เกิดขึ้นแล้ว และ อาจจะเกิดขึ้น	4.22	.726	มากที่สุด
โดยรวม	4.41	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พิจารณาเป็นรายด้านการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการตอบสนองความเสี่ยงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สหกรณ์มีนโยบายการดำเนินงาน การควบคุมทางการเงิน เช่น ผู้ลงนามในการเบิกจ่ายเงินมีผู้มีอำนาจในการเบิกจ่าย 2 ใน 3 คน ($\bar{X} = 4.47$) สหกรณ์มีการชี้แจงให้สมาชิกทราบถึงกฎระเบียบของสหกรณ์ และการเบิกจ่าย ($\bar{X} = 4.51$) สหกรณ์มีการแจ้งให้พนักงานทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.42$) สหกรณ์มีการวิเคราะห์สาเหตุ วิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงทั้งที่เกิดขึ้นแล้ว และอาจจะเกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.22$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านกิจกรรมควบคุม เป็นรายชื่อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านกิจกรรมควบคุม	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
21.สหกรณ์จัดให้มีการประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ ทบทวนความเสี่ยง เช่น ข้อผิดพลาดที่เกิดจาก การทำงาน	4.22	.792	มากที่สุด
22.สหกรณ์มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างด้านการรับ เงิน-จ่ายเงิน กันอย่างชัดเจน	4.52	.824	มากที่สุด
23.สหกรณ์มีการอนุมัติเอกสารการเบิกจ่ายโดยผู้มี อำนาจทุกครั้ง	4.69	.623	มากที่สุด
24.สหกรณ์มีการจัดทำแผนงานและงบประมาณ ประจำปี การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้	4.54	.769	มากที่สุด
โดยรวม	4.49	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พิจารณาเป็นรายด้านการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิด การควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านกิจกรรมควบคุมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สหกรณ์มีการอนุมัติเอกสารการเบิกจ่ายโดยผู้มีอำนาจทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.69$) สหกรณ์มีการจัดทำแผนงานและงบประมาณประจำปี การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.54$) สหกรณ์มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างด้านการรับเงิน-จ่ายเงิน กันอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.52$) สหกรณ์จัดให้มีการประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอเพื่อ ทบทวนความเสี่ยง เช่น ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทำงาน ($\bar{X} = 4.22$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นรายชื่อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
25.สหกรณ์มีการประกาศ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล เกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้างและรายงานผลการจัดซื้อ จัดจ้างของสหกรณ์เผยแพร่สู่สาธารณะ	4.19	.819	มาก
26.สหกรณ์มีการประกาศ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร รายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชน รับทราบ	4.33	.843	มากที่สุด
27. สหกรณ์มีการปรับปรุงระบบสารสนเทศให้ ทันสมัยอยู่เสมอ	4.12	.836	มาก
28. ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์สามารถเรียกดู จากระบบสารสนเทศได้โดยง่าย รวมถึงมีความ ถูกต้อง ครบถ้วน	4.20	.814	มาก
โดยรวม	4.21	0.70	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พิจารณาเป็นรายด้านการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สหกรณ์มีการประกาศ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร รายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ ($\bar{X} = 4.33$) ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์สามารถเรียกดูจากระบบสารสนเทศได้โดยง่าย รวมถึงมีความถูกต้อง ครบถ้วน ($\bar{X} = 4.20$) สหกรณ์มีการประกาศ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างของสหกรณ์เผยแพร่สู่สาธารณะ ($\bar{X} = 4.19$) สหกรณ์มีการปรับปรุงระบบสารสนเทศให้ทันสมัยอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.12$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านการติดตามประเมินผล เป็นรายชื่อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านการติดตามและประเมินผล	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
29.สหกรณ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน ติดตามประเมินผลดำเนินงานด้านการคลัง การเงิน	4.20	.803	มาก
30.สหกรณ์มีกลไกการติดตามการปฏิบัติงานของ สหกรณ์ เช่น การรับฝาก การให้กู้ เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐาน	4.35	.768	มากที่สุด
31.สหกรณ์มีการแก้ไข เมื่อมีข้อผิดพลาดจากการ ทำงานและจัดทำรายงานการแก้ไขตาม ระยะเวลาที่ กำหนด	4.23	.800	มากที่สุด
32.สหกรณ์มีแผนการติดตามและประเมินผลการ แก้ไขข้อบกพร่องที่พบหรือจากการตรวจสอบของผู้ ตรวจสอบภายใน	4.17	.819	มาก
โดยรวม	4.24	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พิจารณาเป็นรายด้านการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิด การควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สหกรณ์มีกลไกการติดตามการปฏิบัติงานของสหกรณ์ เช่น การรับฝาก การให้กู้ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐาน ($\bar{X} = 4.35$) สหกรณ์มีการแก้ไข เมื่อมีข้อผิดพลาดจากการทำงาน และจัดทำรายงานการแก้ไขตาม ระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.23$) สหกรณ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ทำงานติดตามประเมินผลดำเนินงานด้านการคลัง การเงิน ($\bar{X} = 4.20$) และสหกรณ์มีแผนการติดตาม และประเมินผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบหรือจากการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน ($\bar{X} = 4.17$)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านการเงิน เป็นรายข้อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านการเงิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1.สหกรณ์มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมีความเหมาะสม	4.47	0.65	มากที่สุด
2.สหกรณ์มีบริการเงินฝากหลากหลายรูปแบบ เช่น บริการเงินฝากออมทรัพย์แบบธรรมดา เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เป็นต้น	4.52	0.64	มากที่สุด
3.สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงให้แก่สมาชิกหรือบุคคลทั่วไปทราบเกี่ยวกับธุรกิจเงินฝากของสหกรณ์	4.54	0.66	มากที่สุด
4.สหกรณ์มีการวางแผนขยายอัตราบริการด้านเงินฝาก	4.10	0.77	มาก
โดยรวม	4.41	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พิจารณาเป็นรายด้านผลการดำเนินงานตามหลัก (Balanced Scorecard) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการเงินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงให้แก่สมาชิกหรือบุคคลทั่วไปทราบเกี่ยวกับธุรกิจเงินฝากของสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.54$) สหกรณ์มีบริการเงินฝากหลากหลายรูปแบบ เช่น บริการเงินฝากออมทรัพย์แบบธรรมดา เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.52$) สหกรณ์มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.47$) และสหกรณ์มีการวางแผนขยายอัตราบริการด้านเงินฝาก ($\bar{X} = 4.10$)

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านลูกค้า เป็นรายชื่อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านลูกค้า	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ ความคิดเห็น
5.มีพนักงานคอยให้ความสะดวกแก่สมาชิกที่เข้ามาติดต่อประสานงาน	4.56	0.61	มากที่สุด
6.มีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้าเรื่องการให้บริการของพนักงาน	4.13	0.83	มาก
7.สหกรณ์มีการชี้แจงด้านเงินฝากและผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก	4.43	0.71	มากที่สุด
8.สหกรณ์มีการบริการแก้ไขปัญหาและตอบปัญหาข้อสงสัย	4.29	0.78	มากที่สุด
โดยรวม	4.35	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พิจารณาเป็นรายด้านผลการดำเนินงานตามหลัก (Balanced Scorecard) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านลูกค้าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีพนักงานคอยให้ความสะดวกแก่สมาชิกที่เข้ามาติดต่อประสานงาน ($\bar{X} = 4.56$) สหกรณ์มีการชี้แจงด้านเงินฝากและผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก ($\bar{X} = 4.43$) สหกรณ์มีการบริการแก้ไขปัญหาและตอบปัญหาข้อสงสัย ($\bar{X} = 4.29$) และมีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้าเรื่องการให้บริการของพนักงาน ($\bar{X} = 4.13$)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านกระบวนการภายใน เป็นรายชื่อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านกระบวนการภายใน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ ความคิดเห็น
9.สหกรณ์มีการจัดโครงสร้างการทำงานให้แก่พนักงาน	4.38	0.70	มากที่สุด
10.สหกรณ์มีการปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน	4.28	0.72	มาก
11.สหกรณ์มีการจัดบรรยากาศภายในสำนักงาน เช่น มีความสะดวกทางเดินเข้า-ออก , มีความสะอาดเรียบร้อยภายในสำนักงาน , มีป้ายประกาศบอกข่าวสารต่างๆภายในองค์กร	4.50	0.65	มากที่สุด
12.สหกรณ์มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาปรับใช้ในองค์กร	4.24	0.75	มากที่สุด
โดยรวม	4.35	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 พิจารณาเป็นรายด้านผลการดำเนินงานตามหลัก (Balanced Scorecard) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านกระบวนการภายในอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สหกรณ์มีการจัดบรรยากาศภายในสำนักงาน เช่น มีความสะดวกทางเดินเข้า-ออก , มีความสะอาดเรียบร้อยภายในสำนักงาน , มีป้ายประกาศบอกข่าวสารต่างๆภายในองค์กร ($\bar{X} = 4.50$) สหกรณ์มีการจัดโครงสร้างการทำงานให้แก่พนักงาน ($\bar{X} = 4.38$) สหกรณ์มีการปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน ($\bar{X} = 4.28$) และสหกรณ์มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาปรับใช้ในองค์กร ($\bar{X} = 4.24$)

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการดำเนินงาน (Balanced Scorecard) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้านการเจริญเติบโต เป็นรายชื่อ

การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย ด้านการเจริญเติบโต	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
13.สหกรณ์มีการจัดพนักงานทำงานตรงกับความ สามารถ	4.39	0.68	มากที่สุด
14.สหกรณ์มีการจัดอบรมและพัฒนาทักษะให้แก่ พนักงานอย่างสม่ำเสมอ	4.01	0.80	มาก
15.สหกรณ์มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านเงินฝากใหม่ๆ	3.97	0.82	มาก
16.สหกรณ์มีระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและ มีพนักงานที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี สามารถใช้ เทคโนโลยีใหม่ๆ	4.09	0.81	มาก
โดยรวม	4.12	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.13 พิจารณาเป็นรายด้านผลการดำเนินงานตามหลัก (Balanced Scorecard) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านการเจริญเติบโต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สหกรณ์มีการจัดพนักงานทำงานตรงกับความสามารถ ($\bar{X} = 4.39$) สหกรณ์มีระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและมีพนักงานที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ($\bar{X} = 4.09$) สหกรณ์มีการจัดอบรมและพัฒนาทักษะให้แก่พนักงานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.01$) และสหกรณ์มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านเงินฝากใหม่ ๆ ($\bar{X} = 3.97$)

ส่วนที่ 3 ทดสอบความสัมพันธ์ของผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผล การดำเนินงาน ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความเสี่ยง และข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มจากการหาค่าความสัมพันธ์ในแต่ละตัวแปร โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน เพื่อนำมาทดสอบความสอดคล้องของตัวแปรแต่ละตัวที่นำมาทดสอบ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง 1 หากค่าสัมประสิทธิ์เข้าใกล้ -1 ถึง 1 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง และหากค่าดังกล่าวเข้าใกล้ 0 แสดงให้เห็นว่าค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำหรือไม่มีเลยผลการทดสอบดังตารางที่ 4.4 โดยแทนค่าตัวแปรดังนี้

	Y	หมายถึง ผลการดำเนินงาน
	X ₁	หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อม
วัตถุประสงค์	X ₂	หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการกำหนด
เหตุการณ์	X ₃	หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการบ่งชี้
ความเสี่ยง	X ₄	หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการประเมิน
ความเสี่ยง	X ₅	หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการตอบสนอง
ควบคุม	X ₆	หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการกิจกรรม

- X₇ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร
- X₈ หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านติดตามและประเมินผล

ตารางที่ 4.14 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation)

ตัวแปร	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
Y	1	.686**	.647**	.693**	.720**	.681**	.646**	.663**	.744**
X ₁		1	.733**	.669**	.667**	.645**	.655**	.586**	.638**
X ₂			1	.692**	.586**	.679**	.673**	.602**	.570**
X ₃				1	.732**	.729**	.655**	.630**	.667**
X ₄					1	.729**	.640**	.616**	.687**
X ₅						1	.703**	.609**	.601**
X ₆							1	.645**	.609**
X ₇								1	.633**
X ₈									1

**นัยสำคัญที่ 0.01, *นัยสำคัญที่ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ของตัวแปรระหว่าง การจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ในตารางที่ 4.14 พบว่า การจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายในองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ การบ่งชี้เหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล มีความสัมพันธ์ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบภายใน ทั้ง 8 ด้าน ($r = .686$, $p < 0.05$; $r = .647$, $p < 0.05$; $r = .693$, $p < 0.05$; $r = .720$, $p < 0.05$; $r = .681$, $p < 0.05$; $r = .646$, $p < 0.05$; $r = .663$, $p < 0.05$; $r = .744$)

นอกจากนี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ Variance Inflation Factors (VIF) ซึ่งปกติค่า VIF จะไม่เกิน 10 หากมีมากกว่าแสดงว่าเกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ จากการตรวจสอบพบว่า ค่า VIF มีค่าระหว่าง 2.214 – 3.187 ดังนั้นตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Hair, et al., 2006)

ส่วนที่ 4 ทดสอบความถดถอยเชิงพหุคูณของผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

การทดสอบสมมติฐานของความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการความเสี่ยงตามแนวคิด การควบคุมภายใน (COSO ERM) กับผลการดำเนินงาน โดยใช้ Regression Analysis เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

H_1 : สภาพแวดล้อมภายในองค์กรส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

H_2 : การกำหนดวัตถุประสงค์ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

H_3 : การบ่งชี้เหตุการณ์ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

H_4 : การประเมินความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

H₅ : การตอบสนองความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน
เชิงดุลยภาพ

H₆ : กิจกรรมการควบคุมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ

H₇ : สารสนเทศและการสื่อสารมีส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน
เชิงดุลยภาพ

H₈ : การติดตามประเมินผลส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ

ตารางที่ 4.15 แสดงการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มี
ต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

ตัวแปร (Variable)	สมมติฐาน	B	t	Sig	VIF
(Constant)		9.8	3.859	.000	
1. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (IE)	H ₁	.123	2.269	.024*	2.845
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (OS)	H ₂	.082	1.477	.141	2.923
3. การบ่งชี้เหตุการณ์ (EI)	H ₃	.050	.861	.390	3.187
4. การประเมินความเสี่ยง (RA)	H ₄	.169	2.966	.003*	3.118
5. การตอบสนองความเสี่ยง (RR)	H ₅	.103	1.814	.071	3.113
6. กิจกรรมการควบคุม (CA)	H ₆	.022	.423	.673	2.657
7. สารสนเทศและการสื่อสาร (IC)	H ₇	.132	2.753	.006*	2.214
8. การติดตามประเมินผล (M)	H ₈	.311	6.172	.000*	2.431
R Square	.697				
Adjusted R Square	.689				
F	83.647				

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ

การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล ตามสมมติฐานการวิจัยที่ $H_1 - H_8$ ซึ่งสามารถแสดงเป็นสมการ ดังนี้

โดยที่ Y หมายถึง ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

X_1 หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อม

X_2 หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

X_3 หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการบ่งชี้เหตุการณ์

X_4 หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง

X_5 หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านการตอบสนองความเสี่ยง

X_6 หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านกิจกรรมควบคุม

X_7 หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

X_8 หมายถึง การจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในด้านติดตามและประเมินผล

Error หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อน

แทนค่าในสมการ ดังนี้

$$Y = 9.8 + b_1 0.123 + b_2 0.082 + b_3 0.5 + b_4 0.169 + b_5 0.103 + b_6 0.022 + b_7 0.132 + b_8 0.311 + \text{error}$$

จากตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การจัดการความเสี่ยงทั้ง 8 ด้าน ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า มีเพียง 4 ด้านที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน จึงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($b_1 = 0.123$, $p < 0.05$) อธิบายได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์มีการจัดการความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กรส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงยอมรับสมมติฐาน H_1

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($b_4 = 0.169$, $p < 0.05$) อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการจัดการความเสี่ยงด้านการประเมินความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงยอมรับสมมติฐาน H_4

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($b_7 = 0.132$, $p < 0.05$) อธิบายได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการจัดการความเสี่ยงด้านสารสนเทศและการสื่อสารส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงยอมรับสมมติฐาน H_7

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านการติดตามและประเมินผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($b_8 = 0.311$, $p < 0.05$) อธิบายได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการจัดการความเสี่ยงด้านการติดตามและประเมินผลส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงยอมรับสมมติฐาน H_8

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($b_2 = 0.082$, $p < 0.05$) อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการจัดการความเสี่ยงด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_2

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($b_3 = 0.050$, $p < 0.05$) อธิบายได้ว่า สหกรณ์ ออมทรัพย์ที่มีการจัดการความเสี่ยงด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_3

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านการตอบสนองความเสี่ยงไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($b_5 = 0.103$, $p < 0.05$) อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการจัดการความเสี่ยงด้านการตอบสนองความเสี่ยงไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_5

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านกิจกรรมการควบคุมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($b_6 = 0.022$, $p < 0.05$) อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการจัดการความเสี่ยงด้านกิจกรรมการควบคุมไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_6

ตารางที่ 4.16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
H ₁ : สภาพแวดล้อมภายในองค์กรส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ	ยอมรับ
H ₂ : การกำหนดวัตถุประสงค์ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ	ปฏิเสธ
H ₃ : การบ่งชี้เหตุการณ์ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานตามเชิงดุลยภาพ	ปฏิเสธ
H ₄ : การประเมินความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ	ยอมรับ
H ₅ : การตอบสนองความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ	ปฏิเสธ
H ₆ : กิจกรรมการควบคุมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ	ปฏิเสธ
H ₇ : สารสนเทศและการสื่อสารมีส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ	ยอมรับ
H ₈ : การติดตามประเมินผลส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ	ยอมรับ

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์
2. เพื่อทดสอบการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ทั้งหมด 788 แห่ง โดยแบ่งเป็น ภาคเหนือ 91 แห่ง ภาคกลาง 394 แห่ง ภาคใต้ 91 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 119 แห่ง และ ภาคตะวันออก 93 แห่ง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดจากประชากรที่ทราบจำนวน โดยใช้สูตร Taro Yammane ความคลาดเคลื่อน 5 % ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาขั้นต่ำ คือ 265 ตัวอย่าง และจากการส่งแบบสอบถามไปยังผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ได้รับกลับมาจำนวน 300 ชุด คิดเป็นร้อยละ 38.07

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วยส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ จำนวนพนักงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวนคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ระยะเวลาในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ทุนการดำเนินงานในรอบปีบัญชีปัจจุบันของสหกรณ์ออมทรัพย์ ปริมาณธุรกิจ (รายได้) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปีบัญชีปัจจุบัน จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปีปัจจุบัน ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายใน (COSO ERM) จำนวน 32 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 3) ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ 4) ด้านการประเมินความเสี่ยง 5) ด้านการตอบสนองความเสี่ยง 6) ด้านกิจกรรมการควบคุม 7) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และ 8) ด้านติดตามและประเมินผล ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามหลัก Balanced Scorecard ประกอบด้วย 1) ด้านการเงิน 2) ด้านลูกค้า 3) ด้านกระบวนการภายใน 4) ด้านการเจริญเติบโต โดยลักษณะคำถามเป็นสเกลแบบช่วง ของลิเคิร์ต (Likert Scale)

การรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถาม ได้ทำการบันทึกลงโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) และทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) อันประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Regression Analysis เพื่อใช้ทดสอบการจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดการควบคุมภายใน (COSO ERM) และผลดำเนินงาน โดยประเด็นในการนำเสนอ ดังนี้

5.1. สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

5.2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.3. ข้อจำกัดในการวิจัย

5.4. ข้อเสนอแนะในงานวิจัยในอนาคต

5.1 สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย สามารถสรุปและอภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

จากการศึกษาระดับการจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า การจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการจัดการความเสี่ยง ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร กิจกรรมควบคุม ดังนั้นผู้บริหารที่มีการจัดการความเสี่ยง การบริหารองค์กรภายในที่ดี

ย่อมส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2548) ศึกษาการนำการบริหารความเสี่ยงตามหลักการของ COSO มาใช้ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย พบว่า โดยรวมของทุกอุตสาหกรรม องค์กรประกอบการบริหารความเสี่ยงที่ถูกใช้มากที่สุดสภาพแวดล้อมภายในองค์กร รองลงมา คือ กิจกรรมควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร การกำหนดวัตถุประสงค์ และการติดตามผล เช่นเดียวกับ จันทนา สาขากร (2550) พบว่า COSO ERM เป็นกรอบแนวทางการจัดการความเสี่ยงซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับทุกคนใช้ปฏิบัติงานในระดับรวมขององค์กร ธนัชชา โยธาทัย (2549) และอภิตา สุทธิสานนท์ (2559) พบว่า การจัดการความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานสามารถดำเนินธุรกิจให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะบุคลากรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา และปิยะธิดา อมรภิญโญ (2560) พบว่า การจัดการความเสี่ยงของ COSO ERM มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จอย่างยั่งยืนขององค์กร คือ 1) มีความมุ่งมั่นในการมุ่งใจพัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ 2) กิจกรรมการควบคุมสามารถกำหนดได้ผ่านทางนโยบาย

2. เพื่อทดสอบการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน

จากการศึกษาการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านติดตามประเมินผลส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ยกเว้น ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมควบคุม ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน

การจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กรส่งผลกระทบต่อเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยที่มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรมากนั้นจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและเป็นพื้นฐานในการกำหนดกรอบความเสี่ยง เช่น วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างการดำเนินงาน กระบวนการทำงาน ระเบียบ หลักเกณฑ์ นโยบายของผู้บริหาร เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะกลายเป็นแบบแผนและก่อให้เกิด กลายเป็นพฤติกรรมองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรญา ชื่นวงศ์ (2558) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กร ลักษณะปัจเจกบุคคลมีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมต่อประสิทธิผลขององค์กร ดังนั้นวัฒนธรรม

องค์กรก็จะเป็นแบบแผนต่อพฤติกรรมในองค์กรก่อให้เกิดการผูกพัน การมีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อองค์กร และเป็นเครื่องมือ ชี้แนะแนวทางสำหรับพนักงานในการประพฤติปฏิบัติหรือกระทำ กิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร สอดคล้องกับ(มนู ลีนะวงศ์, 2555) พบว่า สภาพแวดล้อมภายใน องค์กร พฤติกรรมองค์กร นั้นมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยใช้แนวทางตามหลัก Balance Scorecard ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามแบบดุลยภาพ คือ การเปรียบเทียบตามเป้าหมายหรือแผนที่กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ภายในขององค์กร สอดคล้องกับ ศิริมล แสนสุข (2556) พบว่า ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบที่มีที่ตั้งธุรกิจและรายได้จากการดำเนินงาน เฉลี่ยต่อปีแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิผลการควบคุมภายในโดยรวมแตกต่างกัน

การจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ด้านการประเมินความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อ เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยที่มีการจัดการด้านการ ประเมินความเสี่ยงมากนั้นจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องมาจากการ ประเมินความเสี่ยง คือการทำการประเมินถึงความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กรจำแนก พิจารณา ลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีอยู่ โดยอาจประเมินจากโอกาสที่จะเกิด และผลกระทบต่อ โดยความเสี่ยงต่าง ๆ เหล่านี้สามารถเป็นไปได้ทั้งความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเองภายในหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ภายนอก เช่น ระบบการคัดกรองสมาชิก เกณฑ์ในการพิจารณาระบุความเสี่ยง ระดับความสำคัญของ ความเสี่ยง ผลกระทบและความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง การจัดโครงสร้างขององค์กรให้เอื้อต่อ การเปลี่ยนแปลงภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ed O' Donnell (2005) พบว่า องค์ประกอบ ของการจัดการความเสี่ยง คือ การระบุเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์การดำเนินงาน และการระบุเหตุการณ์ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพด้านการเงินในการ ดำเนินงานทางธุรกิจ Teng-Shih Wang (2018) พบว่า การประเมินความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ ผู้บริหารสามารถใช้ในการกำกับดูแลการควบคุมภายในได้

การจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ด้านสารสนเทศและการสื่อสารส่งผลกระทบต่อ เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยที่มีการจัดการด้าน สารสนเทศและการสื่อสารมากนั้นจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน เนื่องมาจากมีการนำ เทคโนโลยีระบบ Internet เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ประกาศ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร รายงานผลการดำเนินงาน การจัดการข้อมูลที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยง และส่งผลกระทบต่อความเสี่ยง ต่อองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wanawan Doherty (2011) พบว่า การสื่อสารภายในองค์กร เช่น การสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตสามารถช่วยผลักดันการเปลี่ยนแปลงองค์กร

และเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืนอีกด้วย โดยเช่นเดียวกับ สุวินชา การพัทธ์ (2558) และธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการความเสี่ยงด้านสารสนเทศและการสื่อสารส่งผลเชิงบวกต่อการดำเนินงานทั้งด้านที่เป็นการเงินและมีใช้การเงิน

การจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ด้านติดตามประเมินผลส่งผลกระทบต่อเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยที่มีการจัดการด้านติดตามประเมินผลมากนั้นจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน เนื่องจากการติดตามประเมินผลเป็นขั้นตอนของการติดตาม และประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการของการจัดการความเสี่ยง เช่น การตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน โดยการประเมินตนเอง และการประเมินโดยผู้ตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาณิชฐ์ อรุณสิทธิ์ (2551) พบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล โดยมีการวางแผนและติดตามผล จะทำให้ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกกระตบ้น้อยลง เช่นเดียวกับ สุทธิ สานันท์ (2559) พบว่า จัดทำรายงานเสนอต่อผู้บริหารเป็นระยะ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และผลการดำเนินงานในองค์กรดีขึ้น

การจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญจึงไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ พนักงานมีความเข้าใจในเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ค่อนข้างน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Islami, Mustafa (2018) พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์เป็นวิธีการที่ดี ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานและส่งผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเพิ่มพูนความรู้ของพนักงาน และการศึกษาของ Frink, Ferris (1998) พบว่า การดำเนินการจัดการ การตั้งเป้าหมาย และการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นมีผลมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานขององค์กรที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่างานวิจัยในอดีตจะพบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน แต่การศึกษาในครั้งนี้ ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก การศึกษาที่ผ่านมาเก็บข้อมูลจากองค์กรในต่างประเทศ ซึ่งมีบริบทแตกต่างจากประเทศไทย กล่าวคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ยังไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน

การจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญจึงไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์อาจไม่มีการรวบรวมระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างเพียงพอ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Ed O' Donnell (2005) พบว่า การระบุเหตุการณ์ส่งผลต่อความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ การดำเนินงาน และการระบุเหตุการณ์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานทางธุรกิจ และการศึกษาของ Ashu (2009)

พบว่า การระบุเหตุการณ์ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ทำให้ให้ประสิทธิภาพภายในบริษัทดีขึ้น ทั้งนี้ถึงแม้ว่างานวิจัยในอดีตจะพบว่าการบ่งชี้เหตุการณ์มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน แต่การศึกษาในครั้งนี้ ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก การศึกษาที่ผ่านมาเก็บข้อมูลจากองค์กรที่แสวงหาผลกำไร เช่น องค์กรธุรกิจการค้า และองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร กล่าวคือ การบ่งชี้เหตุการณ์ยังไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน

การจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญจึงไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน อธิบายได้ว่า ในสหกรณ์ออมทรัพย์มีวิธีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนหรือนโยบายของผู้บริหาร ไม่เพียงพอต่อการจัดการความเสี่ยง ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ อรุช คงรุ่งโชค (2557) พบว่า การระบุปัจจัยความเสี่ยงและโอกาสของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เพื่อประเมินความเสี่ยงของระบบการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในหรือลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น และการศึกษาของ ปฐมพงศ์ เอี่ยมบุญฤทธิ์ (2550) พบว่า การตอบสนองความเสี่ยงโดยการบูรณาการระบบบริหารความเสี่ยงกับการประเมินประสิทธิภาพแบบดุลยภาพ สามารถช่วยลดโอกาสของความเสี่ยง ถึงแม้ว่างานวิจัยในอดีตจะพบว่าการตอบสนองความเสี่ยงมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานแต่การศึกษาในครั้งนี้ ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก บริบทแวดล้อมของกลุ่มเป้าหมายในการศึกษามีความแตกต่างกันจึงทำให้ได้ผลที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การตอบสนองความเสี่ยงยังไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน

การจัดการความเสี่ยง (COSO ERM) ด้านกิจกรรมควบคุมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญจึงไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน อธิบายได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน เนื่องมาจากจำนวนพนักงานที่ไม่เพียงพอต่อภาระงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ วัชรินทร์ พรหมเรืองรอง (2549) พบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านกิจกรรมการควบคุมเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเหมาะสม มีการแบ่งแยกหน้าที่ของผู้บริหารมีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน ก่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพแบบดุลยภาพ และผลการศึกษาของ

นิภาภรณ์ ไสยวงศ์ (2546) พบว่า การควบคุมภายในทุกด้านของสหกรณ์การเกษตรมีผลต่อการดำเนินงานที่ดีด้วย ซึ่งสามารถเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารว่าควรปรับปรุงผลการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น แต่ขัดแย้งกับ วสันต์ชัย กากแก้ว (2553) พบว่า กิจกรรมการควบคุมภายในไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการบริหาร กล่าวคือ กิจกรรมควบคุมยังไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ทั้งด้านการเงินและมีใช้ทางการเงิน

ดังนั้น ผลที่ได้รับแสดงให้เห็นว่า การศึกษาสามารถยืนยันทฤษฎีเชิงพฤติกรรมของเบลค และมุตัน ที่กล่าวถึงภาวะผู้นำที่ดี มีปัจจัย 2 อย่างคือ คน (People) และผลผลิต (Product) โดยแต่ละอย่างจะกำหนดคุณภาพการทำงาน อธิบายได้ว่าถ้าคนมีคุณภาพสูงจะส่งผลให้ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพสูงตามไปด้วย ซึ่งอธิบายเรื่องการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารในการกำหนด การจัดการความเสี่ยงขององค์กรที่มีต่อผลการดำเนินงาน

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์เชิงทฤษฎี

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ โดยการนำทฤษฎีเชิงพฤติกรรมของเบลค และมุตัน (Behavioral Theories) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความเสี่ยงกับผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ เนื่องจากทฤษฎีเชิงพฤติกรรมของเบลค และมุตัน จะมุ่งสนใจคนและผลการดำเนินงานการที่ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางพัฒนาการทำงานของพนักงาน มีการตัดสินใจเลือกนโยบาย วิธีการ และกระบวนการดำเนินงาน ดังนั้นกล่าวได้ว่า ทฤษฎีดังกล่าวหากผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมกับองค์กรของตน มีข้อมูลในการวางแผนระบบ กระบวนการ หรือกำหนดทิศทางการดำเนินงาน จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและเมื่อองค์กรมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ

2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

จากผลการศึกษาผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ ที่พบว่า สภาพแวดล้อมภายในองค์กร การประเมินความเสี่ยง สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล มีผลต่อการจัดการความเสี่ยงเชิงดุลยภาพ ดังนั้น องค์กรควรมีการวางนโยบายของผู้บริหาร โครงสร้างองค์กรเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงาน สร้างสภาพแวดล้อมในองค์กรเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระจายความรู้ต่อยอดในการทำงาน รวมถึงนโยบายในการจัดการความเสี่ยงเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในองค์กร เช่น การคัดกรองระบบสมาชิก ระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเป็นไปได้ เพื่อช่วยลดความเสี่ยงขององค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ โดยทั้งนี้อาจใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยจัดการเพื่อให้องค์กรมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมต่อข้อมูลได้ถูกต้อง ทันเวลา และให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรเกิดการวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรอย่างแท้จริง

5.3 ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้จัดการสหกรณ์ในประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งยังมีกลุ่มตัวอย่างในหน่วยงานอื่น ๆ ที่น่าสนใจ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามใช้เวลาค่อนข้างนาน เนื่องจากใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์รวมทั้งสหกรณ์มีการย้ายที่ตั้ง ทำให้แบบสอบถามบางส่วนมีการตีกลับ

5.4 ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม ซึ่งทำให้ไม่ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนั้นจึงควรมีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและข้อมูลเชิงคุณภาพ
2. การศึกษาในครั้งต่อไปควรมีลักษณะเช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

บรรณานุกรม

- กมลพร วรรณชาติ. (2556). ความเชื่อมโยงระหว่าง ขนาดองค์กร กลยุทธ์คุณภาพ การใช้ตัวชี้วัดทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน และผลการดำเนินงาน : การศึกษาของโรงพยาบาลรัฐในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กมลวรรณ พุฒชาติ. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมภายในโดยการประเมินตนเอง (Control Self Assessment CSA) ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- จันทนา สาขากร. (2550). COSO : ERM กับงานตรวจสอบภายใน. วารสารวิชาชีพบัญชี, 3(8) 75-79.
- จุฑามาศ พิมพา. (2552). การบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO ERM และการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับความเชื่อมั่นของงบการเงินในมุมมองของผู้ใช้งบการเงิน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- เจริญ เจษฎาวัลย์. (2549). การวางมาตรฐานการบริหารความเสี่ยง : การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน Financial risk Management เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พอดี จำกัด.
- ชริตา แซ่ลี. (2556). การประเมินระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ระบบงานบริการช่างและคลังพัสดุของโครงการแกรนด์พาร์คพาร์ทเมนท์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. กรุงเทพฯ.
- ดนูชา อาชามาส. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในระบบสารสนเทศ : การประปานครหลวง. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดร.ศิริ ถีอาสนา. (2550). Balance Scorecard (BSC) หลักการ ทฤษฎีและการนำไปใช้. *Journal of Education*, 5(1) 92-102.
- ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์. (2554). ระบบการควบคุมทางการบริหารสำหรับผลการปฏิบัติงานขององค์กร. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*(1), 215-228.
- ณัชชา โยธาทัย. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ผาณิต บุรณโกคา,ประสพสิน แม้นทิม นิภาภรณ์ ไสยวงศ์. (2556). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในด้านบัญชีกับผลการดำเนินงาน ของสหกรณ์ภาคการเกษตร. *การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 41: สาขาศึกษาศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ สาขาคหกรรมศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .
- ไพรัชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส. (2546). *แนวทางการบริหารความเสี่ยง* . ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรุงเทพมหานคร.
- มนู ลีนะวงศ์. (2555). มุมมองของการประเมินผลการดำเนินงานองค์กร. *วารสารมหาธุรกิจบัณฑิต ศรีนครินทร์วิโรฒ*, 3(1) 144-155.
- มาลีมาส สิทธิสมบัติ สุธาทิพย์ พาโพธิ์. (2551). *การประเมินระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจน่าน จำกัด*. ปริญญาการนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- วนาลัย ดาดี. (2554).การสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงองค์กร.*วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร*,19(3),1-8.
- วิชิต อุ๋อัน พิรญา ชี้นวงศ์. (2558). การวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 8 (1) 1-13. เข้าถึงได้จาก https://www.tcithaijo.org/index.php/social_crru/article/view/80555/64160.
- สุไพรินทร์ นันทะลัย. (2547). *การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด ด้วยเทคนิค Balance Scorecard*. ปริญญาการนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. กรุงเทพมหานคร.
- อิงอร นาชัยฤทธิ,สุวรรณ หวังเจริญเดช ศิริมล แสนสุข. (2556). การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในและประสิทธิผลการการควบคุมภายในธุรกิจโรงแรม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 32 (4) 156-165.
- Abdul Rahim Abdul Rahman,Wan Khairuzzaman Wan Ismail Siti Zaleha Abdul Rasid. (2011). Management accounting and risk management in Malaysian financial institutions An exploratory study. *Managerial Auditing Journal*, 26(7) 566-585.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Adler, R. (2011). Performance management and organizational strategy facing strategic change : an exploratory study. *The British Accounting Review*, 43(4) 251-263.
- Clune and Hermanson Beasley. (2005). *Enterprise Risk Management* .
- Dennis Applegate and Ted Wills. (1999). *COSO*.
- Enis Mulollia, Naim Mustafab Xhavit Islamia. (2018). Using Management by Objectives as a performance appraisal tool. *Future Business Journal*, 94-108.
- Laura F. Spira and Michael Page. (2002). *Risk Management The reinvention of internal control and the changing role of internal audit*.
- Lubis, I. (2005). *Integrating Balanced Scorecard and Enterprise Risk Management in Banking*. Retrieved March 15, 2017, from <https://web.actuaries.ie:https://web.actuaries.ie/press/erm-resource-database/integrating-balanced-scorecard-and-enterprise-risk-management-banking>
- Ronald F. Premuroso, R. H. (2011). Financial statement risk assessment following the COSO framework An instructional case study. *International Journal of Accounting and Information Management*, 20(1) 26-48.
- Saudah Ahmada, C. N. (2014). Enterprise risk management (ERM) implementation: Some empirical evidence from large Australian companies. *International Conference on Accounting Studies 2014, ICAS 2014*, (pp. 18-19). Kuala Lumpur, Malaysia.
- Teng-Shih Wang. (2018). The Relationship between External Financing Activities and Earnings. *International Review of Economics and Finance*, 1-51.
- W.P.Carey School Business Ed O' Donnell. (20015). *Enterprise Risk Management : Thinking System* . Arizona State University : Business Risk.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Wisuttee Wong, G., & Rompho, N. (2015). Linking Balanced Scorecard and COSO ERM in Thai Companies. *Journal of Management Policy & Practice*, 16(2) , pp.127-134.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

ที่ ศธ 0521.1.08 / 1272

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.5 ต.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

5 กันยายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัย
เรียน ผู้จัดการสหกรณ์

ด้วยนางสาวปวีณา ลมูลศรี รหัสนักศึกษา 5910521701 นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ทำการศึกษา เรื่อง “ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต โดยการศึกษาครั้งนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ประกอบด้วยข้อมูล (1) ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ (2) การจัดการความเสี่ยงภายใต้แนวคิดการควบคุมภายใน (3) ผลการดำเนินงาน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของท่าน

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามข้อมูลข้างต้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และโปรดส่งคืนกลับตามที่อยู่เอกสารแนบข้างต้น หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมประการใดสามารถติดต่อประสานงานโดยตรงกับนางสาวปวีณา ลมูลศรี หมายเลขโทรศัพท์ 090-9317462 หรือ E-mail : paweena6688@gmail.com คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ณัฐธิดา สุวรรณโน)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศึกษาวิทยาการจัดการ(โครงการจัดตั้ง)
โทร 0 7428 7858-9

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ
ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เพื่อประกอบการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้วิจัย หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากท่าน โปรดให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกคำถาม และส่งกลับมาภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแบบสอบถาม หรือสามารถตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง Link ทางด้านล่างนี้

แบบสอบถามข้อมูลชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายใน
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้และขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม

ปวีณา ลมุลศรี

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail : paweenaa6688@gmail.com Tel. 090-9317462

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์

คำชี้แจง โปรดกรอกคำตอบตามข้อมูลของสหกรณ์ของท่าน

1. จำนวนพนักงานของสหกรณ์ (ไม่รวมผู้ตอบแบบสอบถาม) จำนวน คน
2. จำนวนคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน คน
3. ระยะเวลาดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน ปี
4. ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปีบัญชีปัจจุบัน จำนวนบาท
5. ปริมาณธุรกิจ (รายได้) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปีบัญชีปัจจุบัน จำนวนบาท
6. จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปีปัจจุบัน จำนวน คน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายใน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (√) หน้าคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือก

คำถาม	ระดับผลการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
สภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน					
1. สหกรณ์มีนโยบายการบริหารงานของบุคลากรที่เน้นความซื่อสัตย์ และมีจริยธรรม					
2. สหกรณ์มีการมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับบุคคลที่เหมาะสมและเป็นไปอย่างถูกต้อง และมีการแจ้งให้พนักงานทุกคนทราบ					
3. สหกรณ์มีการจัดโครงสร้างและสายการการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสมและมีการแสดงแผนภูมิการจัดองค์กรให้พนักงานทุกคนทราบ					
4. สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการที่มีความรู้เข้าใจในหลักและวิธีการของสหกรณ์ รวมถึงความรู้ในการบริหารงานของสหกรณ์					
การกำหนดวัตถุประสงค์					
5. สหกรณ์มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายวิธีการดำเนินงาน งบประมาณ อัตรากำลัง และระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน					
6. สหกรณ์มีการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญในการบริการแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป					
7. สหกรณ์มีการปฏิบัติตามเป้าหมายองค์กรอย่างชัดเจน					
8. ผู้บริหารของสหกรณ์กำหนดวัตถุประสงค์ของรายงานทางการเงินอย่างชัดเจน และเพียงพอ					
การบ่งชี้เหตุการณ์					
9. ผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วมในการระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น การปรับลดบุคลากร , การเกิดภัยธรรมชาติ , การใช้เทคโนโลยี					

คำถาม	ระดับผลการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
10.สหกรณ์มีมาตรฐานในการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยจัดทำแบบฟอร์มการ ประเมินผล และมีกำหนดระยะเวลาในการ ประเมินผล					
11.การปฏิบัติงานทางด้านจัดเก็บรายได้เป็นไปตามระเบียบฯและจัดเก็บได้อย่างถูกต้องครบถ้วน					
12.สหกรณ์มีการอธิบายถึงความเสี่ยงและวิธีการบริหารความเสี่ยงอย่างเปิดเผย					
การประเมินความเสี่ยง					
13.สหกรณ์มีการระบุรายการบัญชีและเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญอย่างครบถ้วน					
14.สหกรณ์มีการคัดกรองผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์					
15.สหกรณ์มีเกณฑ์ในการพิจารณาระบุความเสี่ยงระดับความสำคัญของความเสี่ยง ผลกระทบและความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง					
16.สหกรณ์มีการประเมินโครงสร้างและจัดโครงสร้างขององค์กรเป็นระยะๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง					
การตอบสนองความเสี่ยง					
17.สหกรณ์มีนโยบายการดำเนินงานการควบคุมทางการเงิน เช่น ผู้ลงนามในการเบิกจ่ายเงินมีผู้มีอำนาจในการเบิกจ่าย 2 ใน 3 คน					
18.สหกรณ์มีการชี้แจงให้สมาชิกทราบถึงกฎระเบียบของสหกรณ์ และการเบิกจ่าย					
19.สหกรณ์มีการแจ้งให้พนักงานทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง					

คำถาม	ระดับผลการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
20.สหกรณ์มีการวิเคราะห์สาเหตุ วิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและอาจจะเกิดขึ้น					
กิจกรรมการควบคุม					
21.สหกรณ์จัดให้มีการประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอเพื่อ ทบทวนความเสี่ยง เช่น ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทำงาน					
22.สหกรณ์มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างด้านการรับเงิน-จ่ายเงิน กันอย่างชัดเจน					
23.สหกรณ์มีการอนุมัติเอกสารการเบิกจ่ายโดยผู้มีอำนาจทุกครั้ง					
24.สหกรณ์มีการจัดทำแผนงานและงบประมาณประจำปี การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้					
สารสนเทศและการสื่อสาร					
25.สหกรณ์มีการประกาศ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้างและรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างของสหกรณ์เผยแพร่สู่สาธารณะ					
26.สหกรณ์มีการประกาศ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร รายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ					
27. สหกรณ์มีการปรับปรุงระบบสารสนเทศให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
28. ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์สามารถเรียกดูจากระบบสารสนเทศได้โดยง่าย รวมถึงมีความถูกต้องครบถ้วน					
29.สหกรณ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลดำเนินงานด้านการคลัง การเงิน					

คำถาม	ระดับผลการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
30.สหกรณ์มีกลไกการติดตามการปฏิบัติงานของสหกรณ์ เช่น การรับฝาก การให้กู้ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐาน					
31.สหกรณ์มีการแก้ไข เมื่อมีข้อผิดพลาดจากการทำงานและจัดทำรายงานการแก้ไขตาม ระยะเวลาที่กำหนด					
32.สหกรณ์มีแผนการติดตามและประเมินผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบหรือจากการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามหลัก Balanced Scorecard

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) หน้าคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือก

คำถาม	ระดับผลการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
มุมมองด้านการเงิน					
1. สหกรณ์มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมีความเหมาะสม					
2. สหกรณ์มีบริการเงินฝากหลากหลายรูปแบบ เช่น บริการเงินฝากออมทรัพย์แบบธรรมดา เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เป็นต้น					
3. สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงให้แก่สมาชิกหรือบุคคลทั่วไปทราบเกี่ยวกับธุรกิจเงินฝากของสหกรณ์					
4. สหกรณ์มีการวางแผนขยายอัตราบริการด้านเงินฝาก					
มุมมองด้านลูกค้า					
5. มีพนักงานคอยให้ความสะดวกแก่สมาชิกที่เข้ามาติดต่อประสานงาน					
6. มีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า เรื่องการให้บริการของพนักงาน					
7. สหกรณ์มีการชี้แจงด้านเงินฝากและผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก					
8. สหกรณ์มีการบริการแก้ไขปัญหาและตอบปัญหาข้อสงสัย					
มุมมองด้านกระบวนการภายใน					
9. สหกรณ์มีการจัดโครงสร้างการทำงานให้แก่พนักงาน					
10. สหกรณ์มีการปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อความสะดวกตัวในการบริหารงาน					

คำถาม	ระดับผลการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
11.สหกรณ์มีการจัดบรรยากาศภายในสำนักงาน เช่น มีความสะดวกทางเดินเข้า-ออก , มีความสะอาด เรียบร้อยภายในสำนักงาน , มีป้ายประกาศบอกข่าวสารต่างๆภายในองค์กร					
12.สหกรณ์มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาปรับใช้ในองค์กร					
มุมมองด้านการเจริญเติบโต					
13.สหกรณ์มีการจัดพนักงานทำงานตรงกับความสามารถ					
14.สหกรณ์มีการจัดอบรมและพัฒนาทักษะให้แก่พนักงานอย่างสม่ำเสมอ					
15.สหกรณ์มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านเงินฝากใหม่ๆ					
16.สหกรณ์มีระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและมีพนักงานที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ					

ภาคผนวก ข
เกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์ออมทรัพย์

เกณฑ์การจัดขนาดสำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (ปี ๒๕๖๑)

ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์						คะแนนรวม 3 ตัวแปรชีวิต ขนาดสหกรณ์	
สมาชิก (น้ำหนัก 4)		ทุนดำเนินงาน (น้ำหนัก 9)		รายได้ธุรกิจหลัก (7)		ช่วงคะแนน รวม	ขนาด สหกรณ์
ช่วงข้อมูล (หน่วย:คน)	คะแนน (1)	ช่วงข้อมูล (หน่วย:บาท)	คะแนน (2)	ช่วงข้อมูล (หน่วย:บาท)	คะแนน (3)		
1-10	0.20	1-317,000	0.45	1-24,000	0.35	0.20-4.16	เล็ก
11-16	0.40	>317,000-597,000	0.90	>24,000-44,000	0.70	4.17-8.12	กลาง
17-26	0.60	>597,000-1,124,000	1.35	>44,000-80,000	1.05	8.13-12.08	ใหญ่
27-42	0.80	>1,124,000-2,117,000	1.80	>80,000-147,700	1.40	12.09-16.04	ใหญ่มาก
43-68	1.00	>2,117,000-3,985,000	2.25	>147,700-271,000	1.75	16.05-20.00	ใหญ่พิเศษ
69-109	1.20	>3,985,000-7,500,000	2.70	>271,000-497,000	2.10		
110-176	1.40	>7,500,000-14,117,000	3.15	>497,000-911,000	2.45		
177-284	1.60	>14,117,000-26,570,000	3.60	>911,000-1,671,000	2.80		
285-458	1.80	>26,570,000-50,000,000	4.05	>1,671,000-3,064,000	3.15		
459-739	2.00	>50,000,000-94,000,000	4.50	>3,064,000-5,618,000	3.50		
740-1,191	2.20	>94,000,000-177,000,000	4.95	>5,618,000-10,300,000	3.85		
1,192-1,921	2.40	>177,000,000-333,000,000	5.40	>10,300,000-18,890,000	4.20		
1,922-3,098	2.60	>333,000,000-627,000,000	5.85	>18,890,000-34,600,000	4.55		
3,099-4,995	2.80	>627,000,000-1,181,000,000	6.30	>34,600,000-63,500,000	4.90		
4,996-8,055	3.00	>1,181,000,000-2,223,000,000	6.75	>63,500,000-116,000,000	5.25		
8,056-12,990	3.20	>2,223,000,000-4,184,000,000	7.20	>116,000,000-213,600,000	5.60		
12,991-20,947	3.40	>4,184,000,000-7,876,000,000	7.65	>213,600,000-391,700,000	5.95		
20,948-33,778	3.60	>7,876,000,000-14,825,000,000	8.10	>391,700,000-718,000,000	6.30		
33,779-54,469	3.80	>14,825,000,000-27,900,000,000	8.55	>718,000,000-1,317,000,000	6.65		
>54,469	4.00	>27,900,000,000	9.00	>1,317,000,000	7.00		

ที่มา : (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2561)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวปวีณา ลมุลศรี
รหัสประจำตัวนักศึกษา 5910521701
วุฒิการศึกษา วุฒิกการศึกษา
วุฒิ บัณฑิต
ชื่อสถาบัน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ปีที่สำเร็จการศึกษา 2556

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ปวีณา ลมุลศรี. (2561, 24 ธันวาคม). ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย. (การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2561, สมาคมรัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกับวิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และโรงเรียนเสนาธิการทหารบก.